
Innst. 6 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Prop. 1 S (2009–2010) og Prop. 1 Tillegg 3 (2009–2010)

**Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2010,
kapitler under Justis- og politidepartementet, (rammeområde 5)**

Innhold

	Side
1. Innledning	5
2. Regjeringens budsjettforslag	5
3. Stortingets vedtak om rammesum	9
4. Komiteens merknader	9
4.1 Komiteens generelle merknader	9
4.2 Merknader fra de enkelte fraksjoner – partienes primære rammeforslag	11
4.2.1 Merknad fra Fremskrittspartiet	11
4.2.2 Merknad fra Høyre	13
4.3 Merknader til de enkelte kapitler	15
5. Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 5	38
6. Forslag fra mindretall	38
7. Komiteens tilråding	40

Innst. 6 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 1 S (2009–2010) og Prop. 1 S Tillegg 3 (2009–2010)

Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2010, kapitler under Justis- og politidepartementet mv. (rammeområde 5)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2010 under de kapitler som er fordelt til komiteen under rammeområde 5 ved Stortingets vedtak 22. oktober 2009, jf. Innst. 27 S (2009–2010).

Komiteinnstillingen omfatter alle administrasjonsgrener under Justis- og politidepartementet med

unntak av kap. 480 Svalbardbudsjettet, kap. 456/3456 Direktoratet for nødkommunikasjon, samt kap. 5630 Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as. Kap. 456/3456 inngår i rammeområde 17 (Transport- og kommunikasjon), kap. 480 inngår i rammeområde 4 (Utenriks), mens kap. 5630 er en del av rammeområde 23 (Utbytte mv.).

2. Regjeringens budsjettforslag

Nedenfor følger en oversikt over bevilgningsforslaget under rammeområde 5 som det fremgår av Prop. 1 S (2009–2010) og Prop. 1 S Tillegg 3 (2009–2010) fordelt på kapitler og poster.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 5

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 3
------	------	--------	----------------------------

Utgifter i hele kroner

Høyesterett

61		Høyesterett	72 983 000
	1	Driftsutgifter.....	72 983 000

Justis- og politidepartementet

400		Justisdepartementet	324 026 000
	1	Driftsutgifter.....	311 941 000
	50	Norges forskningsråd.....	4 500 000
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner.....	7 585 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 3
410		Tingrettene og lagmannsrettene	1 508 455 000
	1	Driftsutgifter	1 448 866 000
	21	Spesielle driftsutgifter	59 589 000
411		Domstoladministrasjonen	66 288 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i>	66 288 000
413		Jordskiftedomstolene	192 062 000
	1	Driftsutgifter	186 794 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 268 000
414		Forliksråd og andre domsutgifter	161 037 000
	1	Driftsutgifter	122 259 000
	21	Spesielle driftsutgifter	38 778 000
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning	3 381 603 000
	1	Driftsutgifter	3 238 179 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430 post 1</i>	64 219 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 390 000
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	38 184 000
	70	Tilskudd	20 631 000
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)	153 837 000
	1	Driftsutgifter	153 837 000
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	9 271 746 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i>	8 924 155 000
	21	Spesielle driftsutgifter	170 804 000
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	6 917 000
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	53 383 000
	70	Tilskudd	17 677 000
	71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	2 610 000
	73	Tilskudd til EUs yttergrensefond	96 200 000
441		Oslo politidistrikt	1 807 632 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i>	1 807 632 000
442		Politihøgskolen	397 673 000
	1	Driftsutgifter	397 673 000
445		Den høyere påtalemyndighet	127 227 000
	1	Driftsutgifter	127 227 000
446		Den militære påtalemyndighet	6 849 000
	1	Driftsutgifter	6 849 000
448		Grensekommisæreren	5 264 000
	1	Driftsutgifter	5 264 000
450		Sivile vernepliktige	58 954 000
	1	Driftsutgifter	58 954 000
451		Samfunnssikkerhet og beredskap	551 016 000
	1	Driftsutgifter	543 432 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 520 000
	70	Overføringer til private	5 064 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 3
452		Sentral krisehåndtering	10 306 000
	1	Driftsutgifter.....	10 306 000
455		Redningstjenesten	744 967 000
	1	Driftsutgifter.....	629 578 000
	21	Spesielle driftsutgifter	8 099 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 358 000
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten.....	13 156 000
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	87 776 000
460		Spesialenheten for politisaker	30 867 000
	1	Driftsutgifter.....	30 867 000
462		Tinglysing	182 771 000
	1	Driftsutgifter.....	182 771 000
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.	827 597 000
	1	Driftsutgifter.....	827 597 000
467		Norsk Lovtidend	3 114 000
	1	Driftsutgifter.....	3 114 000
468		Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker	13 761 000
	1	Driftsutgifter.....	13 761 000
470		Fri rettshjelp	643 080 000
	1	Driftsutgifter.....	4 886 000
	70	Fri sakførsel.....	413 864 000
	71	Fritt rettsråd.....	188 079 000
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak	36 251 000
471		Statens erstatningsansvar	136 028 000
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	117 692 000
	72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	18 336 000
472		Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre	199 035 000
	1	Driftsutgifter.....	19 336 000
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	179 699 000
473		Statens sivilrettsforvaltning	31 511 000
	1	Driftsutgifter.....	31 511 000
474		Konfliktråd	55 891 000
	1	Driftsutgifter.....	55 891 000
475		Bobehandling	68 133 000
	1	Driftsutgifter.....	59 959 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 174 000
		Sum utgifter rammeområde 5	21 033 713 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 3
Inntekter i hele kroner			
<i>Inntekter under departementene</i>			
3400		Justisdepartementet	1 084 000
	1	Diverse inntekter.....	84 000
	2	Refusjon av ODA-godkjente utgifter.....	1 000 000
3410		Rettsgebyr	158 739 000
	1	Rettsgebyr.....	158 739 000
3413		Jordskiftedomstolene	18 702 000
	1	Saks- og gebyrinntekter.....	13 358 000
	2	Sideutgifter.....	5 344 000
3430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning	74 563 000
	2	Arbeidsdriftens inntekter.....	57 966 000
	3	Andre inntekter.....	14 973 000
	4	Tilskudd.....	1 624 000
3432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)	862 000
	3	Andre inntekter.....	862 000
3440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	1 183 582 000
	1	Gebyr - pass og våpen.....	281 600 000
	2	Refusjoner mv.....	231 652 000
	3	Salgsinntekter.....	50 000 000
	4	Gebyr - vaktelskap.....	11 207 000
	6	Gebyr - utlendingssaker.....	89 852 000
	7	Gebyr - sivile gjøremål.....	505 021 000
	8	Gebyr - ID-kort.....	14 250 000
3441		Oslo politidistrikt	39 336 000
	2	Refusjoner.....	24 288 000
	3	Salgsinntekter.....	12 204 000
	5	Personalbarnehage.....	2 844 000
3442		Politihøgskolen	20 398 000
	2	Diverse inntekter.....	10 905 000
	3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingscenter.....	9 493 000
3450		Sivile vernepliktige, driftsinntekter	21 808 000
	1	Inntekter av arbeid.....	21 309 000
	2	Andre inntekter.....	499 000
3451		Samfunnssikkerhet og beredskap	146 773 000
	1	Gebyr.....	118 490 000
	3	Diverse inntekter.....	28 283 000
3455		Redningstjenesten	20 412 000
	1	Refusjoner.....	20 412 000
3462		Tinglysing	980 560 000
	1	Gebyrinntekter, borettsregister.....	51 760 000
	2	Gebyrinntekter, fast eiendom.....	928 800 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 3
3470		Fri rettshjelp	2 232 000
	1	Tilkjente saksomkostninger m.m.	2 232 000
3473		Statens sivilrettsforvaltning	157 000
	1	Diverse inntekter	157 000
3474		Konfliktråd	1 124 000
	2	Refusjoner	1 124 000
Sum inntekter rammeområde 5			2 670 332 000
Netto rammeområde 5			18 363 381 000

3. Stortingets vedtak om rammesum

Ved vedtak i Stortinget 26. november 2009 er netto utgiftsramme for rammeområde 5 endelig fastsatt til kr 18 363 381 000, jf. Innst. 1 S (2009–2010). De fremsatte bevilgningsforslag i innstillingen bygger på denne rammen, jf. Stortingets forretningsorden § 21.

4. Komiteens merknader

4.1 Komiteens generelle merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Bøhler, Sigvald Oppøbøen Hansen, Stine Renate Håheim, Thor Lillehovde og Tove-Lise Torve, fra Fremskrittspartiet, Hans Frode Kielland Asmyhr, Morten Ørsal Johansen, lederen Per Sandberg og Tor Sigbjørn Utsogn, fra Høyre, André Oktay Dahl og Anders B. Werp, fra Sosialistisk Venstreparti, Akhtar Chaudhry, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til den fremlagte Prop. 1 S (2009–2010) og Prop. 1 S Tillegg 3 (2009–2010) om statsbudsjettet for 2010.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at justispolitikken skal bidra til økt trygghet i samfunnet. Trygghet er et velferdsspørsmål og et stort offentlig ansvar. Flertallet er fornøyd med at det i budsjettforslaget for 2010 er foreslått at bevilgningen til justissektoren blir økt med til sammen 1,6 mrd. kroner (8,1 pst.).

Politi og påtalemyndighet

Flertallet deler fullt ut oppfatningen av at et av de viktigste satsingsområdene er å øke politibemanningen framover. På grunn av lave opptak til Politihøgskolen gjennom flere år tidlig på 2000-tal-

let, har det vært mangel på politiutdannet personell. Flertallet er derfor meget tilfreds med at Regjeringen gjennom hele forrige periode har lagt vekt på å øke opptaket til Politihøgskolen, og at det nå foreslås å øke det til 720 studenter i 2010. Flertallet har merket seg at det i 2009, i forbindelse med Regjeringens tiltakspakke, ble opprettet 460 sivile årsverk i politi- og lensmannsetaten. På denne måten kunne ca. 280 polititjenestemenn frigjøres til operativt arbeid. Flertallet er enig i at det nå foreslås å bevilge 322 mill. kroner til dekning av helårseffekten av tiltaket.

Flertallet mener det er viktig at Regjeringen nå foreslår å bevilge til sammen 150 mill. kroner til å styrke politiets arbeid på utlendingsområdet bl.a. knyttet til økt kontroll i grenseområdene, lokal og rask registrering av asylsøkere og en mer effektiv uttransportering. Flertallet mener at bekjempelse av kriminaliteten som begås av mobile kriminelle gjenger må stå sentralt når en skal prioritere hvordan bemanningsøkningen skal nyttes. Flertallet finner det helt nødvendig at Regjeringen nå vil styrke innsatsen mot kriminalitet som begås av mobile kriminelle gjenger. Kripos, Utrykningspolitiet og Oslo politidistrikt vil være sentrale i denne innsatsen.

Flertallet merker seg at Regjeringen har som målsetting å bidra til å bekjempe alle former for menneskehandel nasjonalt og internasjonalt. Flertallet understreker betydningen av å styrke politiets arbeid for å bekjempe menneskehandel og å gjøre det lettere for ofre å få midlertidig opphold i Norge. Flertallet viser også til at Regjeringen høsten 2006 presenterte handlingsplanen Stopp menneskehandelen 2006–2009. Flertallet merker seg at handlingsplanen nå er under evaluering, og at Justisdepartementet tar sikte på at det kan fremlegges en ny handlingsplan i 2010.

Kriminalomsorg

Flertallet mener at justispolitikken skal bidra til et system som sikrer innbyggernes demokratiske

rettigheter og plikter på en rettferdig måte. Rettssikkerhet er en grunnleggende rettighet i vårt samfunn.

Flertallet har notert seg at Regjeringen har satt i gang flere tiltak slik at ofre for alvorlig kriminalitet skal få den hjelpen de trenger. Rettssikkerheten er også viktig for dem som er i konflikt med myndighetenes normer og regler, og dem som trenger hjelp og støtte i vanskelige situasjoner.

Flertallet er glad for at Regjeringen i løpet av perioden 2006–2009 har styrket både politiet, kriminalomsorgen og domstolene. Opprettelsen av 398 nye fengselsplasser, bygging av Halden fengsel med 251 plasser med oppstart fra april 2010 samt innføring av elektronisk kontroll tilsvarende 130 fengselsplasser, har bidratt til at soningskøen på det nærmeste er avviklet. Videre har flertallet registrert at økt satsing på politiet, bl.a. gjennom rekordhøye opptak ved Politihøgskolen, bidrar til mer synlig politi og økt politikraft.

Flertallet deler fullt ut synspunktet om at den største utfordringen i straffesystemet de siste årene har vært å avvikle soningskøen og bedre kvaliteten i straffegjennomføringen. Flertallet er glad for at Regjeringens tiltak for å avvikle soningskøen virker, og viser til at det i 2010 derfor i enda større grad må rettes oppmerksomhet mot soningens innhold.

Flertallet er derfor tilfreds med at det i budsjettforslaget for 2010 er foreslått å øke bevilgningen til kriminalomsorgen med 20 mill. kroner for å bedre tilbakeføringen av innsatte og domfelte til samfunnet og å ivareta sikkerheten for tilsatte og innsatte.

Flertallet støtter at det foreslås opprettet om lag 25 nye stillinger til innfasing av tilbakeføringsgarantien, slik at de som skal løslates kan følges opp på en bedre måte enn i dag.

Rettsvesen

Flertallet er enig i at hovedutfordringen for domstolene er å sikre innbyggerne tilgang til domstolene og sørge for rask og effektiv saksavvikling.

Flertallet mener det er bra at domstolenes bevilgning foreslås økt med 16,5 mill. kroner til dekning av lagmannsrettens merarbeid i forbindelse med offentlig begrunnelse av ankesilingsavgjørelser etter straffeprosessloven § 321 annet ledd første punktum. Flertallet mener likevel det er grunn til å vise særlig årvåkenhet rundt budsjettsituasjonen til domstolene, og vil understreke at det er viktig at det ikke nå oppstår et gap mellom domstolenes mulighet for å behandle saker samtidig som politiet blir satt i stand til å oppklare mer kriminalitet.

Flertallet er meget opptatt av konfliktrådene og mener at den jobben som blir gjort der er viktig. Flertallet viser til at disse i budsjettet er styrket med 5 mill. kroner for å legge til rette for oppfølgingsteam og piloter på ungdomsstormøter. Flertallet

mener at det overfor unge lovbrøyttere er særlig viktig med rask, målrettet og effektiv reaksjon.

Flertallet er helt enig i at det er nødvendig å forebygge og bekjempe alle former for vold. Det er særlig viktig å sikre ofre for vold nødvendig hjelp og beskyttelse samt styrke behandlingstilbudet til voldsutøvere. Flertallet er helt enig i at en rask straffereaksjon er avgjørende for den alminnelige rettsopfatning og for å hindre at lovbrøyttere begår ny kriminalitet.

Flertallet mener at arbeidet med å beskytte barn skal ha høy prioritet, og er glad for at satsingen på Barnehus foreslås ytterligere styrket i 2010 gjennom at det foreslås bevilget 4,6 mill. kroner til opprettelsen av et nytt Barnehus i Stavanger.

Flertallet viser til at det som et ledd i arbeidet med å gjøre hjelpe- og behandlingstilbudet for overgripere med voldelig handlingsmønster landsdekkende, tas sikte på å etablere ytterligere fire tilbud i regi av Alternativ til vold (ATV) innen utgangen av 2009.

Flertallet deler Regjeringens målsetting om at fremtidens rettshjelpsordning skal bidra til en effektiv og god avklaring av folks juridiske problemer og konflikter. Flertallet mener at det på denne bakgrunn er bra at Regjeringen vurderer å innføre en førstelinjetjeneste som skal bidra til å senke terskelen for å få juridisk bistand samtidig som flere kan bruke rettshjelpsordningen.

Redningstjenesten, samfunnsikkerhet og beredskap

Flertallet er helt enig i at samfunnsikkerhetsarbeidet skal ivareta befolkningens trygghet og sikre sentrale samfunnsfunksjoner og verdier.

Flertallet er bekymret over at leverandøren Nokia Siemens Networks nå er over to år forsinket i sin leveranse av første utbyggingstrinn av nytt nødnett. Flertallet er klar over at det som en følge av leverandørens forsinkelse, ikke ville kunne påregnes at nødnettet kan tas i bruk før i 2010.

Flertallet vil understreke at det er viktig at det så langt som mulig legges til rette for at blant annet frivillige organisasjoner kan bruke det nye nødnettet.

Flertallet peker på at Sivilforsvaret som statens forsterkningsressurs ved ulykker og katastrofer, utgjør en meget viktig ressurs. Flertallet er kjent med at personell i Sivilforsvaret er i aktivitet nesten hver uke året rundt, og at personellet har store utfordringer på materiell- og bekledningssiden.

Flertallet peker på betydningen av at Regjeringen følger opp St.meld. nr. 22 (2007–2008) Samfunnsikkerhet, og viser til merknadene i forbindelse med behandling av meldingen i Stortinget.

Flertallet er opptatt av at trygghet også innebærer at samfunnet må ha gode beredskapsordninger

og er derfor tilfreds med at det i perioden er etablert døgnkontinuerlig tilstedevakt med lege ved samtlige redningshelikopterbaser. Flertallet viser til at det er etablert en ny redningshelikopterbase i Florø og det er startet utbygging av nytt felles digitalt radiosamband for nød- og beredskapsstatene.

Flertallet viser til at det blir jobbet med anskaffelsesprosessen for nye redningshelikoptre. Flertallet vil samtidig fremheve at det er svært viktig raskt å få på plass nye redningshelikoptre med stor kapasitet og lang rekkevidde.

Internasjonalt justissamarbeid

Flertallet er kjent med at nordområdene er Regjeringens viktigste strategiske satsingsområde, og at det i den forbindelse er utarbeidet en egen nordområdestrategi. Flertallet mener at Svalbard er en viktig del av nordområdene og en fortsatt satsing på Svalbard vil bidra til å markere vår tilstedeværelse i nordområdene. Flertallet merker seg at budsjettet for Svalbard behandles av utenriks- og forsvarskomiteen, og viser til merknadene fremkommet der, jf. Innst. 7 S (2009–2010).

Flertallet mener at behovet for å samarbeide på den internasjonale arenaen blir stadig viktigere, ikke bare når det gjelder bekjempelse av grensekryssende kriminalitet. Flertallet er på denne bakgrunn fornøyd med at Regjeringen har prioritert deltakelse i en rekke internasjonale fora for å bidra til å styrke internasjonale institusjoner og forbedre internasjonalt regelverk. Flertallet er glad for at Regjeringen fortsatt vil legge til rette for at Norge skal spille en aktiv rolle i det internasjonale samarbeidet for å forebygge og bekjempe alvorlig grenseoverskridende kriminalitet.

4.2 Merknader fra de enkelte fraksjoner – partienes primære rammeforslag

4.2.1 Merknad fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at trygghet for liv og eienedom er grunnsteinen i velferdsstaten og basis for den enkelte borgers velferd. Derfor er disse medlemmer svært opptatt av å ha en velfungerende straffesaksjede basert på en aktiv og sterk justispolitikk.

Disse medlemmer mener at politiet har vært i en historisk bemanningskrise. Foregående år viste at politiet tilsynelatende har vært drevet av tjenestemennenes dugnadsånd. Når de ansatte, etter egne utsagn, begynte å ta vare på sin fritid, har den reelle bemannings situasjonen kommet til overflaten.

Disse medlemmer registrerer at opptaket på Politihøgskolen er økt. Dette tiltaket vil imidlertid ikke få virkning før om flere år og hjelper således ikke på den situasjonen politiet står overfor nå.

Disse medlemmer mener man må sette i verk en større offensiv for å ansette sivile til å ta seg av de oppgaver som ikke er avhengige av 3-årig politiutdanning. Et slikt tiltak vil få flere tjenestemenn ut i operativ tjeneste på kort tid. Disse medlemmer viser til at arrestforvaring, fangetransport og vakt hold i domstolene ikke er oppgaver operativt politipersonell bør ta seg av. Videre kan sivilt ansatte forestå utstedelse av pass, våpentillatelse og sivilrettslige oppgaver som er tillagt politiet.

Disse medlemmer vil også fremheve betydningen av en aktiv seniorpolitikk. Økt fokus på kompensasjonsordninger som gjør at eldre tjenestemenn anser det attraktivt å stå i tjeneste lengre, vil føre til at etaten kan gjøre videre nytte av seniorennes kompetanse og lange erfaring. I tillegg til at nyutdannede kan dra veksler på de eldres erfaringer, vil en slik satsing bidra til økt bemanningsnivå.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer bevilge 260 mill. kroner til politiets driftsbudsjett for å gi muligheter til flest mulig nyansettelser i distriktene, samt å øke politimestrenes handlingsrom.

Disse medlemmer viser til at godt og sikkert utstyr og oppdaterte kjøretøyer er viktig for en moderne politietat. Disse medlemmer registrerer at Regjeringen nok en gang har oversett etterslepet politiet har på dette området. Det fremlagte budsjettforslag gir lite rom for investeringer, noe etaten er avhengig av for å stå sterkt rustet i kampen mot kriminalitet. Disse medlemmer ønsker derfor å sette av 270 mill. kroner til nødvendige investeringer i etaten.

Disse medlemmer ønsker å opprette ekstraordinære klasser på Politihøgskolen med begrenset utdanningsløp med overordnet fokus på håndtering av merkantile støttefunksjoner. Disse vil etter kort tid kunne komme inn i etaten å overta oppgaver som i dag betjenes av politiutdannet personell (vakthold og fangetransport).

Disse medlemmer mener også det er viktig med et variert og stimulerende etterutdanningstilbud til de ansatte i politiet. Disse medlemmer ønsker derfor økt fokus og utvidelse av dette tilbudet.

Av disse grunner vil disse medlemmer styrke bevilgningen til Politihøgskolen med 20 mill. kroner.

Disse medlemmer innser den spesielle situasjonen politiet i Oslo opplever som landets hovedstad. I tillegg til sine vanlige oppgaver skal denne delen av etaten forestå vakthold ved internasjonale arrangementer, livvaktjeneste osv. Dette krever forholdsmessig mer ressurser enn andre politidistrikt. I tillegg har Oslo et forholdsmessig høyt antall innbyggere med innvandrerbakgrunn, noe som kan tilsi høyere nivå på kriminalitet med basis i integreringsproblemer.

Disse medlemmer mener at politiet har behov for et nytt treningssenter som er tilpasset en moderne politietat og som tar hensyn til dagens politimessige utfordringer. Et slikt treningssenter bør også huse politiets spesialtropper som i dag har en utilfredsstillende plassering.

På ovennevnte bakgrunn ønsker disse medlemmer å bevilge 50 mill. kroner ekstra på driftsbudsjettet til politiet i Oslo.

Disse medlemmer vil peke på at ØKOKRIM er det viktigste organet i kampen mot økonomisk kriminalitet. Disse medlemmer mener derfor det er viktig at denne enheten styrkes og på den måten blir i stand til å etterforske flere av de store sakene innen dette feltet. Disse medlemmer har registrert flere store saker som ØKOKRIM har latt være å etterforske grunnet resursmangel. Dette er svært beklagelig og bekymringsfullt med tanke på hvor store summer kriminelle virksomheter omsetter for i løpet av et år.

Styrkingen Regjeringen har gjort på budsjettet til kriminalomsorgen gir etter disse medlemmers oppfatning tilsynelatende ingen økning på driftsbudsjettet. Disse medlemmer viser til kriminalomsorgens behov for et løft til drift. Dette for å opprettholde forsvarlig sikkerhetsnivå og kunne tilby et godt faglig innhold i soningen for de innsatte. Skal man få en rehabiliterende effekt av fengselsopphold, fordrer dette at kriminalomsorgen har tilstrekkelig økonomisk handlingsrom. Det er også av stor betydning å ta tak i det enorme vedlikeholdsetterslepet i bygningsmassen til fengslene. Av disse grunner vil disse medlemmer styrke bevilgningene til kriminalomsorgen med 60 mill. kroner.

Disse medlemmer ser den store og viktige innsatsen frivillige organisasjoner, som Way back og Røde Kors, gjør for de innsatte ved løslatelse. De tiltak som settes i verk for å hjelpe tidligere kriminelle, er avgjørende for at disse skal få et normalt liv og kunne delta i samfunnet igjen. Disse medlemmer ønsker derfor å styrke organisasjonenes bevilgning med 5 mill. kroner.

Disse medlemmer ønsker videre å få igangsatt en utredning for å få gjort fengslet i indre Salten/Fauske til en lukket institusjon. Fengslet er i dag en åpen institusjon, noe disse medlemmer mener bør omgjøres.

Disse medlemmer viser til det ekstraordinære opptaket som har vært på KRUS de siste årene, og registrerer at opptaket reduseres. Disse medlemmer mener det er viktig å opprettholde et stort opptak for å sikre størst mulig fagutdannet kompetanse i fengslene. Dette er viktig både av sikkerhetsmessige hensyn, men også for å legge til rette for et

godt innhold i soningen for den enkelte innsatte. På denne bakgrunn ønsker disse medlemmer å øke bevilgningene til KRUS med 10 mill. kroner.

Hjemmesoning er et tiltak disse medlemmer er kritiske til. Dette er en form for klassejustis da det ikke legges til rette for soning under denne ordningen for de svakeste i samfunnet – de som står uten hjem og jobb. I tillegg mener disse medlemmer at hjemmesoning fremstår som en lett form for husarrest, noe som kan støte an mot ofres og pårørendes rettsoppfatning. Disse medlemmer er kritisk til at Regjeringen fortsetter sin satsing med å gjøre soning mer lettvtint for de kriminelle.

For disse medlemmer er det viktig å ha omsorg for dem som er offer for kriminalitet. Disse medlemmer viser til at man en rekke ganger har fremmet forslag om å opprette et offer- og pårørendeombud. Fremskrittspartiet foreslår også i år å bevilge 2 mill. kroner for å opprette et ombud for kriminalitetens ofre og deres pårørende.

Disse medlemmer er opptatt av at man har en levende og sterk redningstjeneste. Dette er viktig blant annet for å trygge sikkerheten til de som har sitt virke på sjøen. Disse medlemmer ønsker å bevilge 5 mill. kroner til redningstjenesten utover det som er bevilget fra Regjeringen.

Disse medlemmer er bekymret for at stadig økende tolkeutgifter lammer viktig politiarbeid. På grunn av et økende antall innvandrere i Norge, er det behov for ekstrabevilgninger til tolketjenester, og disse medlemmer er ikke sikker på at Regjeringen i tilstrekkelig grad tar dette inn over seg.

Etter disse medlemmers oppfatning er det også av stor betydning å sikre tilstrekkelig bevilgning til å få det nye DNA-prosjektet opp å gå. Av disse grunner viser disse medlemmer til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor det bevilges 5 mill. kroner ekstra til spesielle straffesaksutgifter.

Disse medlemmer viser til at ulike naturkatastrofer de siste årene har vist et prekært behov for investeringer i Sivilforsvaret. Sålene på vernesko har smeltet under brannslukking og brannslangene er morkne. I St.mld. nr. 22 (2007–2008) fremgår det at denne etaten har behov for investeringer i utstyr i størrelsesorden 162 mill. kroner. Disse medlemmer registrerer at Regjeringen ikke vil følge opp dette. Tillitsvalgte i Sivilforsvaret mener investeringene kan gjøres over 2 år. Disse medlemmer vil bevilge 85 mill. kroner til investering i nytt utstyr til Sivilforsvaret, til sammen 170 mill. kroner over 2 år og tar således høyde for lønns- og prisstigning. Disse medlemmer mener samfunnet er avhengig av et sterkt og moderne Sivilforsvar når naturkatastrofer inntreffer.

4.2.2 Merknad fra Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre vil føre en justispolitikk som sikrer folks trygghet i hverdagen. Trygghet er et grunnleggende velferdsgode og viktig for den enkeltes livskvalitet. For å oppnå dette er vi avhengige av et tilstedeværende og effektivt politi, rask og rettssikker straffesaksbehandling og strafferettslige reaksjoner som sender helt klare signaler om at uønsket adferd ikke tolereres. Disse medlemmer etterlyser derfor at den nye straffelovens bestemmelser om strengere straffer for drap, vold, overgrep og voldtekt kan tre i kraft så raskt som mulig, om nødvendig ved å implementere disse straffebudene i den någjeldende straffeloven. Samtidig understrekes det at den dømte må gis reell mulighet til å leve et liv uten kriminalitet.

Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslo å bevilge 18 950 614 000 kroner på rammeområde 6, som er 158 500 000 kroner mer enn det som fulgte av Regjeringens forslag, og med en større grad av balansering mellom de ulike delene av straffesakskjeden enn det som følger Regjeringens forslag.

Disse medlemmer har merket seg at politiets saksbehandlingstid øker, oppklaringsprosenten faller og antallet anmeldte narkotikalovbrudd er redusert. Dette er resultatet av fire år med rødgrønn justispolitikk, hvor man i lengre tid lå i konflikt med politiet. Disse medlemmer mener midlene til sivile stillinger i forbindelse med Regjeringens krisepakke i januar og inngåelse av ny arbeidstidsavtale med politiet i juli var viktige skritt i riktig retning, men konstaterer at det måtte en finanskrisen til før Regjeringen langt på overtid så at behovet for sivile stillinger var stort og at det må et krafttak til for å nå målet om 2 politifolk pr. 1 000 innbygger. At Regjeringen finansierer og viderefører de tiltakene som Stortinget vedtok i 2009 i budsjettet for 2010, er etter disse medlemmers oppfatning en selvfølge. At en stor nominell økning av Regjeringen fremstilles som en stor nysatsing for 2010, må etter disse medlemmers oppfatning modifieres kraftig. Disse medlemmer ser det som positivt at antallet plasser på Politihøgskolen økes, da dette er en forutsetning for å nå de nøkterne målene for politidekning som bemanningsutvalget forutsetter. Disse medlemmer konstaterer imidlertid at det er behov for ytterligere å styrke politiet for å sikre at etaten skal kunne ansette flere polititjenestemenn og sivilt ansatte, da full effekt av økt antall politistudentene først vil oppnås senere. Disse medlemmer har merket seg at det råder stor tvil knyttet til prognosene for befolkningsvekst, og antallet tilgjengelige politifolk. I tillegg har disse medlemmer merket seg at politiets driftsbudsjetter i overveiende grad er bundet opp til lønnsmidler, med liten eller ingen mulig-

het til for eksempel å kunne gjennomføre de betydelige IKT-investeringer og utstyrsanskaffelser som er nødvendige for å gjøre politiet mer operativt og mindre sårbart for eksempelvis virusangrep på sine IKT-løsninger. Disse medlemmer avventer med spenning at en gjennomførbar strategi for IKT-investeringer i politiet blir fremlagt. Disse medlemmer viser til at det parallelt med dette må utredes og beregnes den samfunnsøkonomiske gevinsten ved å installere fjernmøteteknologi ved samtlige domstoler og at det legges frem forslag til fremdriftsplan for innføring av slikt utstyr.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett der det ble foreslått å styrke driftsbudsjettene i politiet med 140 500 000 kroner. Situasjonen i politidistriktene landet rundt tilsier at det er et stort behov for videre økonomiske rammer for politidistriktene, slik at nedslitt utstyr kan erstattes og IKT-utstyr kan oppgraderes, ved siden av å sikre at politidekningen er tilfredsstillende i alle politidistrikter.

Disse medlemmer konstaterer nok en gang at Regjeringen mangler en sentral strategi for å beholde erfarne medarbeidere lengre i etaten, samtidig som man heller ikke har en sentral strategi for ansettelse av flere sivilt ansatte. Disse medlemmer anser dagens seniorer i politiet som en stor ressurs. Disse medlemmer ønsker å benytte den kunnskapen og erfaringen disse har på en bedre måte enn det Regjeringen legger opp til i sitt budsjettforslag. Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett hvor det ble satt av midler til en sentral pott som skal stimulere og å øke politidistriktenes mulighet til å utnytte seniorennes kompetanse. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til at den anslåtte pensjonsavgangen fra politiet øker markant fra 2011. Satsing på seniortiltak i politiet vil dermed kunne gi viktig tilgang på politikraft landet rundt i årene som kommer.

Disse medlemmer ser det videre som nødvendig at man utarbeider en sentral strategi for økt bruk av sivil kompetanse i politiet, både med sikte på å frigjøre politikraft og for å gjennomføre etatens oppgaver enda bedre enn i dag. Disse medlemmer viser til at det er relativt nytt at man har en overveiende positiv holdning til å inkludere flere sivile i etaten og at man har kommet lenger i en rekke land det vil være naturlig å sammenlikne seg med når det gjelder de oppgaver man ser at sivile kan gjennomføre. Disse medlemmer viser videre til at Regjeringen i lengre tid har avvist å la private akkrediterte analyseinstitutt analysere DNA. Disse medlemmer konstaterer at dette har vært til skade for politiets mulighet til å oppklare kriminaliteten raskere, og dermed også til skade for kriminalitetsofrene. Samtidig kan det stilles spørsmål ved om man har utnyttet

offentlige ressurser effektivt og bidratt til etterforskning på en mest mulig rettssikker måte. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative budsjett valgte å omdisponere 15 mill. kroner ved å ta i bruk tilgjengelig analysekapasitet ved private analyseinstitutt.

Disse medlemmer viser til at Høyre foretar ytterligere omdisponeringer, og viser til sine merknader under kap. 440.

Disse medlemmer konstaterer at Regjeringen i sitt budsjettfremlegg later som om den kan bestille et bestemt antall polititjenestemenn til bestemte politidistrikt for å bekjempe for eksempel organisert kriminalitet og omreisende kriminelle. Disse medlemmer deler Regjeringens mål om en mer effektiv kriminalitetsbekjempelse, men legger til grunn at det må stimuleres til mer og bedre samarbeid på tvers av politidistriktene. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett derfor foreslo å avsette 5 mill. kroner til stimulering av bedre samarbeid mellom politidistriktene for arbeid mot organisert kriminalitet. Denne styrkingen må sees i sammenheng med Høyres forslag om å avsette midler til seniortiltak som for eksempel kan brukes til å la eldre og erfarne seniorer med spisskompetanse på denne type kriminalitet fungere som en ressurs for landets politidistrikter.

Disse medlemmer finner forsinkelsene i utbyggingen av det nye nødnettet kritikkverdige. Disse medlemmer vil også peke på Riksrevisjonens merknader om risikoen ved forlenget bruk av de eksisterende sambandene. Dette kan i ytterste konsekvens gå utover liv og helse. Disse medlemmer understreker at vedlikeholdet av disse burde ha vært vurdert da man innså at tidsplanene for etablering av nytt nødnett kom til å sprekke.

Disse medlemmer registrerer at det fremlagte budsjettforslag har møtt kraftig kritikk fra så vel Domstoladministrasjonen som de ansatte i Kriminalomsorgen og deres organisasjoner. Disse medlemmer er av den oppfatning av at den sittende regjering har en naiv tilnærming til samfunnets behov for trygghet. Disse medlemmer konstaterer at man i justissektoren planlegger stykkevis og delt ved at politiet, domstolene og kriminalomsorgens bemanningsbehov og utfordringer ikke sees i en sammenheng og dimensjoneres deretter. Dette skaper ubalanse i straffesakskjeden og hindrer en effektiv kriminalitetsbekjempelse. Disse medlemmer har spesielt merket seg at en kombinasjon av økt politikraft som produserer flere saker, en endret innsattensammensetting og nye soningsformer vil minske Kriminalomsorgens mulighet til å utføre en faglig forsvarlig jobb grunnet Regjeringens ubalanserte budsjettforslag. Disse medlemmer viser til at de ansattes organisasjoner er svært bekymret over

reduksjonen i antallet plasser ved KRUS, ved at antallet aspiranter er vesentlig lavere enn de senere årene. Andelen ufaglærte i kriminalomsorgen er høyt. Disse medlemmer er av den oppfatning at Regjeringen med dette budsjettet legger grunnlaget for ny ubalanse i straffesakskjeden og viser til at det råder frykt for at soningskøene vil øke betraktelig i de kommende årene, og at man allerede nå diskuterer dublering av innsatte. Disse medlemmer viser også til at varetektssituasjonen er krevende og at balansen mellom åpne og lukkede plasser ikke er optimal, trolig ikke når nye Halden fengsel åpnes i 2010 heller. Disse medlemmer ser det derfor som nødvendig at opptaket ved KRUS økes og man ansetter flere med etatsutdanning. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative budsjett gir rom for å etablere 60 ekstra plasser ved KRUS, samt at Høyres budsjettforslag ga rom for å ansette ca. 15 flere med etatsutdanning ved ikke å øremerke midler til 25 såkalte "tilbakeføringskoordinatorer", hvis arbeidsoppgaver synes udefinert.

Disse medlemmer ser behovet for en utvidelse av varetektskapasiteten. Høyre foreslo å styrke kriminalomsorgen i sitt alternative statsbudsjett. Disse medlemmer ville ha styrket kriminalomsorgen med ytterligere 12 mill. kroner ved å finne alternativ inndeckning av regjeringspartienes omdisponering til økt antall varetektsplasser og viser til merknad under kap. 430 og 432.

Disse medlemmer forutsetter at Regjeringen følger utviklingen i kriminalomsorgen nøye og fortløpende vurderer behovet for økte opptak ved KRUS.

Disse medlemmer regner det som noe av et paradoks at de frivillige organisasjonene spiller en så vidt underordnet rolle i Regjeringens strategi for tilbakeføring av innsatte til samfunnet gjennom det fremlagte budsjettforslag. Med små midler greier flere av disse å forebygge tilbakefall svært effektivt, og da overfor en gruppe mennesker som i sine tidligere møter med det offentlige har falt fullstendig igjennom systemet. Dette sparer samfunnet for store kostnader. Den totale sum som disse organisasjonene kan søke om midler fra til sitt arbeid tilsvarer økningen fra 2009 til 2010 for kriminalomsorgen, ved siden av at 70 pst. av søknadspotten for disse er bundet opp. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative budsjett foretok en styrking av rammen for de frivillige på 10 mill. kroner, blant annet ved å redusere administrative kostnader. Det tilsvarer en økning på 50 pst. til frivillige organisasjoner.

Disse medlemmer vil fremheve at fokus på kostnadseffektivitet og økonomiske prioriteringer er svært viktig i alle deler av offentlig virksomhet. Disse medlemmer vil i den forbindelse vise til Høyres alternative statsbudsjett, hvor det på alle sek-

torer stilles klare krav til effektivisering i offentlige virksomheter og reduksjon av administrative kostnader. Disse medlemmer viser til at behovet for mer forskning og evaluering av hva som faktisk virker eller ikke virker innenfor kriminalomsorgen. Økt fokus på ledelseskompetanse er svært viktig og man bør i langt større grad dreie innsatsen over mot frivillige og ideelle organisasjoner og mennesker som driver dokumentert effektivt kriminalitetsforebyggende arbeid som for eksempel Røde Kors nettverksgruppe, Way Back, Elevator/Fretex, Retretten eller også andre som i dag ikke får offentlig støtte. Disse medlemmer viser til at dette arbeidet er en viktig del av de målrettede fattigdomstiltakene som Høyre foreslo i sitt alternative statsbudsjett. Disse medlemmer viser videre til at mange innsattes helsesituasjon er preget av rus og at legedekningen for disse er svært lav. Disse medlemmer viser til at Høyre ønsker å etablere flere rusmestringsenheter, etter en forutgående evaluering av de enhetene som allerede er etablert, og i sitt alternative budsjett avsatte 5 mill. kroner ekstra til dette formålet. Dette er en bedre strategi for stabilisering av innsatte med rusproblemer enn for eksempel å åpne for utdeling av sprøyter i fengsel slik Helsedirektoratet nylig foreslo. Disse medlemmer legger til grunn 0-toleranse mot narkotika innenfor murene så vel som utenfor murene.

Disse medlemmer mener at god forebygging er god justispolitikk, og viser til at Høyre vil styrke barnevernet, sørge for en mer målrettet fattigdomsbekjempelse og styrke rusomsorgen. Disse medlemmer mener dessuten det er viktig raskt å legge til rette for økt bruk av konfliktråd, herunder såkalte stormøter. I Høyres alternative statsbudsjett ble det foreslått å avsette 5 mill. kroner ekstra til dette, med mål om på sikt å gjøre ordningen landsomfattende.

Disse medlemmer viser videre til at justisministeren allerede i juni 2006 varslet ny lovgivning for å unngå at psykisk syke lovbrytere blir en kateball mellom ulike systemer, for eksempel ved at de er for syke til å komme i fengsel og for friske til å dømmes til behandling eller tvangsinnlegges. Politiet bruker unødige ressurser på en oppgave de ikke er dimensjonert for eller ikke nødvendigvis har fagbakgrunn til å løse. Lovforslag om dette skulle ifølge statsråden komme før jul 2006. Status pr. november 2009 er at det heller ikke i år er forelagt noe lovforslag for Stortinget, psykisk syke lovbrytere er fortsatt kateballer og det råder usikkerhet mellom politiet og helsevesenet hvem som har ansvaret. Enkelte av disse kan også fortsette en kriminell atferd uten at politiet, rettsvesenet eller andre kan gripe inn. Disse medlemmer viser videre til at regjeringspartiene tidligere også har stemt mot Høyres forslag om et eget prøveprosjekt med såkalt "psykebil" i hel-

seregion Sørøst. Dette kunne ha frigjort politiresurser samtidig som det kunne ha virket langt mer humant overfor mennesker som sliter med psykiske lidelser. Disse medlemmer anmoder derfor om at Stortinget senest i løpet av vårsesjonen 2010 får seg forelagt nødvendige lovendringsforslag.

Disse medlemmer konstaterer avslutningsvis at man i Norge har greid å bygge opp gode universelle ordninger som sørger for at barn og ungdom ikke havner i kriminalitet. Disse medlemmer konstaterer imidlertid at man i Norge har en lang rekke barn og ungdommer som ikke får hjelp og etter hvert utvikler en kriminell løpebane. Disse medlemmer viser til at vi ikke mangler kunnskap om hvem disse er. Disse medlemmer konstaterer imidlertid at den sittende regjering i praksis støter disse barna og ungdommene ytterligere ut og gjennom de siste 4 årene har stemt ned en rekke forslag som ville ha virket målrettet og kriminalitetsforebyggende.

4.3 Merknader til de enkelte kapitler

Kap. 61 Høyesterett

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen ytterligere merknader.

Kap. 400 Justisdepartementet

Komiteen understreker betydningen av at budsjettet reflekterer at administrasjonen av justissektoren står i forhold til de utfordringer man står overfor. Midlene bør i størst mulig grad kanaliseres ut til tjenestoområdene, samtidig som Justisdepartementet skal ivareta den overordnede ledelsen på en kvalifisert og effektiv måte.

Komiteen viser til at trygghet er et grunnleggende velferdsgode og viktig for den enkeltes livskvalitet. For å oppnå dette er man avhengig av et tilstedeværende og effektivt politi, rask og rettssikker straffesaksbehandling og strafferettslige reaksjoner som sender helt klare signaler om at uønsket adferd ikke tolereres.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre understreker betydningen av kriminalitetsforebyggende arbeid. Disse medlemmer ber Regjeringen om å trappe opp bevilgningene til frivillige, ideelle organisasjoner og pårørendes organisasjoner fremover, som en nødvendig forutsetning for gjennomføring av tilbakeføringsgarantien og en mer effektiv forebygging av kriminalitet.

Disse medlemmer mener at tilbud til, og oppfølging av, overgrepsutsatte barn er viktig. Disse medlemmer er positiv til at Regjeringen etablerer flere Barnehus. Ordningen med Barnehus

bør gjøres enda mer tilgjengelig, og på sikt landsomfattende.

Disse medlemmer ber Regjeringen styrke den eksterne forskningsinnsatsen for å måle innholdet i, og effekten av, kriminalomsorgens arbeid, herunder innholdet i samfunnsstraffen og med spesielt fokus på lederkompetansen i kriminalomsorgen.

Disse medlemmer vil også peke på betydningen av å se helheten i oppfølgingen av straffedømte personer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, påpeker at det i rapporten fra "Mælandutvalget", som fikk i oppdrag å utrede hvilke tiltak som skal iverksettes overfor gruppen av utilregnelige som begår vedvarende og samfunnsskadelig kriminalitet, fremkom en rekke viktige problemstillinger knyttet til tiltak overfor psykisk syke lovbrøyttere, for eksempel ved at de er for syke til å komme i fengsel og for friske til å dømmes til behandling eller tvangsinnlegges. Flertallet viser til at Regjeringen har hatt lovendringer ute på høring og at disse skal fremmes for Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er bekymret for håndteringen av psykisk psyke som begår straffbare handlinger. Disse medlemmer mener man må få avklart ansvarsforholdet mellom enhetene i straffesaks kjeden og etater med ansvar for psykiatrisk behandling. En liknende avklaring må skje i forhold til barnevernsinstitusjoner og utdanningsinstitusjoner som er tilknyttet kriminalomsorgen.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en stortingsmelding om å sikre et bedre samarbeid og en klarere ansvarsfordeling mellom strafferettspleien og psykiatri, barnevern, samt utdanningssektoren i løpet av 2010."

Disse medlemmer viser videre til Stortingets anmodningsvedtak nr. 175 (2004–2005) om å gjennomgå alle sidene ved forliset av riggen Deep Sea Driller. Til tross for massiv kritikk fra bl.a. politietterforsker Stein Ege og sikkerhetsprofessor Jan Erik Vinnem om at enmannsutredningen utført av politimester Rolf B. Wegner var både lettvin og mangelfull, anser Justisdepartementet ifølge Revidert nasjonalbudsjett 2008 (St.prp. nr. 59 (2007–2008)) at gjennomgangen av alle sider av forliset av riggen Deep Sea Driller er avsluttet. Disse medlemmer viser til at denne mangelfulle utredningen

på ingen måte har besvart alle spørsmål rundt ulykken, og vil derfor fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomgå alle sider ved forliset av riggen Deep Sea Driller, der både årsaks- og ansvarsforhold belyses og der myndighetenes eventuelle ansvar overfor overlevende og etterlatte avklares."

Disse medlemmer vil igjen fremheve at fokus på kostnadseffektivitet og økonomiske prioriteringer er svært viktig i alle deler av offentlig virksomhet. Disse medlemmer vil i den forbindelse vise til disse partiers alternative statsbudsjett, hvor det på alle sektorer stilles klare krav til effektivisering i offentlige virksomheter og reduksjon av administrative kostnader. Disse medlemmer viser til at de i sine alternative budsjetter foreslo en effektivisering på henholdsvis 6 og 5 mill. kroner på Justisdepartementets budsjett.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen tidligere ikke har stilt seg helt avvisende til mer spesifikk forskning knyttet til vitnepsykologi, herunder etablering av en permanent fagenhet i vitnepsykologi, noe som støttes av Riksadvokaten. Forskning om vitners atferd og rolle i strafferettspleien er et viktig bidrag til å belyse spørsmålet om rettsikkerhet og kvalitet gjennom rettsprosessen, uavhengig av hvilket departement som finansierer dette over sitt budsjett. Disse medlemmer registrerer at dette til nå ikke har vært prioritert, men anmoder Regjeringen om på egnet måte å legge til rette for etablering av en slik fagenhet.

Kap. 3400 Justisdepartementet

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 410 Tingrettene og lagmannsrettene

Komiteen viser til at Norge har et av de mest effektive domstolsapparater i Europa, noe komiteen er svært tilfreds med. Videre viser komiteen til det omfattende restansenedbyggingsarbeid som har vært i domstolene og som har ført til at saksbehandlingstiden nå er svært kort.

Komiteen mener det er viktig å sikre domstolene økonomisk handlingsrom slik at arbeidet med å holde restanser nede kan fortsette, og har merket seg at de alminnelige domstolene har fått økt sine bevilgninger med om lag 77 mill. kroner i 2010.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har merket seg at domstolene fikk kuttet sine bevilgninger i fjorårets budsjett og at samme nivå på driftsbudsjett foreslås videreført i år.

Disse medlemmer viser til at etter Domstoladministrasjonens eget utsagn vil dette føre til ansettelsesstopp og i verste fall nedbemanning. Etter disse medlemmers oppfatning er dette svært uheldig og vil få uheldige utslag i ventetid for kriminalitetsofre, gjerningsmenn og sivile parter.

Disse medlemmer viser til at Politiets aktivitetsnivå vil gi større saksmengde til domstolene, noe som igjen vil bygge opp restanser med den foreslåtte bevilgning.

Disse medlemmer er også av den oppfatning at man bør ha større fokus på sikkerhet i domstolene. Av den grunn ønsker disse medlemmer at man nå kartlegger sikkerhetsnivået i den enkelte domstol og utreder hvilke tiltak som må iverksettes for at domstolene får et akseptabelt nivå.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å utarbeide en oversikt over sikkerhetsnivået ved norske domstoler samt en oversikt over nødvendig opprustningsbehov i denne sammenheng."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener domstolene er rette instans for behandling av klagesaker fra barnevernet. Dette er saker som har stor innvirkning på enkeltpersoners liv, noe som tilsier at sakene behandles i tingrettene og ikke i fylkesnemndene. I denne forbindelse viser disse medlemmer til Innst. 14 S (2009–2010) kap. 853 post 1 og forslaget fra Fremskrittspartiets medlemmer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at Domstoladministrasjonen tidligere har beregnet kostnadene ved å installere fjernmøteteknologi ved samtlige domstoler til 45 mill. kroner. Det vises videre til at man ikke har foretatt beregninger av den samfunnsøkonomiske gevinsten ved dette, jf. svar på spørsmål fra Stortingets finanskomité til statsbudsjettet 2010. Disse medlemmer ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010 legge frem en beregning av dette og forslag til fremdriftsplan for innføring av slikt utstyr i landets domstoler.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010 om å legge frem en beregning av den samfunnsøkonomiske gevinsten med å installere fjernmøteteknologi ved samtlige domstoler og forslag til fremdriftsplan for innføring av slikt utstyr."

Kap. 3410 Rettsgebyr

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 411 Domstoladministrasjonen

Komiteen viser til den innsatsen Domstoladministrasjonen har gjort i samarbeid med domstolene for å få ned restanser og dermed saksbehandlingstid. Etter komiteens oppfatning er borgernes tilgjengelighet til domstolene og effektivitet viktige oppgaver for Domstoladministrasjonen, og komiteen er opptatt av å legge til rette for at disse kan løses på en god måte fremover.

Komiteen mener det er svært viktig for borgernes rettssikkerhet at man har et effektivt domstolsapparat.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til Regjeringens fremlagte budsjettforslag og Domstoladministrasjonens Økonomiplan for domstolene 2009–2013. Disse medlemmer konstaterer at Domstoladministrasjonen legger til grunn større bevilgninger enn det som stilles til disposisjon fra Regjeringen og at dette vil medføre behov for strengere prioriteringer det kommende år. Disse medlemmer vil peke på at tiltakene i Økonomiplanen er velbegrunnede og forutsetter en nær dialog mellom Domstoladministrasjonen og Justisdepartementet om hvordan disse best kan løses, herunder spørsmål om tilgjengelighet, nødvendige IKT-investeringer, sikkerhet og beredskap, rekruttering og bedre service overfor brukere og aktører. Disse medlemmer viser til at Domstoladministrasjonen både i media og i høring med komiteen har ytret stor bekymring for hvorvidt man nå skaper nye ubalanser i straffesakskjeden ved de økonomiske rammer landets domstoler tildeles.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det i proposisjonen bl.a. skrives:

"Justisdepartementet skal ikke i fremtiden ha alminnelig instruksjonsmyndighet over domstolene i administrative spørsmål i kraft av å være utøvende makt etter Grunnloven § 3."

Dette prinsipp ble innført ved endringer i domstolloven, jf. Ot.prp. nr. 44 (2000–2001) og Innst. O. nr. 103 (2000–2001).

Disse medlemmer vil stille et spørsmålsteget ved om dette prinsippet er fullt ut fulgt opp i og med den kraftige styringen Justisdepartementet utøver overfor den uavhengige statsmakt domstolene. Domstolsbudsjettet behandles omtrent identisk med direktorater, regionale helseforetak, tilsyn, og lignende. I den utøvende makts forslag til statsbudsjett følger

også såkalte Overordnede mål og retningslinjer (side 43 i proposisjonen) og Generelle retningslinjer for Domstoladministrasjonens virksomhet (side 44).

Disse medlemmer har også merket seg den offentlige meningsutveksling mellom Domstoladministrasjonen og dommere på den ene siden og Justisdepartementet på den andre side vedrørende regjeringens budsjettforslag for 2010. Domstoladministrasjonens direktør har også møtt til høring i komiteen og gitt uttrykk for sterk kritikk av den utøvende makts mangelfulle forslag til budsjett for domstolene.

Disse medlemmer viser til at i alle skoler i Norge lærer elevene at det norske demokrati bygger på det såkalte maktfordelingsprinsipp med de tre statsmakter; Stortinget som lovgivende, bevilgende og kontrollerende makt, regjeringen som den utøvende makt og domstolene som dømmende makt. Disse medlemmer ser at det er et visst skille mellom domstolenes dømmende virksomhet og andre gjøremål og alle de praktiske og administrative oppgavene. Allikevel vil selvsagt både fastsettelse av såkalte overordnede mål og de detaljerte retningslinjer et departement i praksis fastlegger, ha så stor betydning at det nå bør vurderes om ikke domstolenes selvstendighet og uavhengighet av den utøvende makt egentlig er slik elevene lærer. I tillegg kommer det faktum at staten ved den utøvende makt, regjeringen, også ofte er part i saker som behandles av domstolene. Den forsterker spørsmålet om uavhengighet når det er den utøvende makt alene som utnevner dommere og derved avgjør dissens avansement. Onde tunger har fra tid til annen hevdet at "snille" dommere som dømmer i favør av staten i omstridte og vanskelige saker får lettere forfremmelser enn dommere som avgir kjennelser imot staten. I domstolloven er det også en lang rekke paragrafer som inneholder uttrykket: "Kongen bestemmer" og "Departementet avgjør".

Disse medlemmer vil peke på at Domstoladministrasjonens styre består i dag av 7 medlemmer oppnevnt av den utøvende makt og to medlemmer valgt av den lovgivende makt; Stortinget. Regjeringen fastlegger hvilket medlem som skal være styreleder.

Disse medlemmer vil vise til at det reelt sett er Stortingets presidentskap som fastlegger forslaget i regjeringens statsbudsjettforslag til Stortinget for Stortinget selv, samt Stortingets kontrollorganer Riksrevisjonen, Stortingets ombudsmann for forvaltningen, Stortingets ombudsmann for Forsvaret og sivile tjenestepåklagte og EOS-utvalget. Når Presidentskapet har godkjent budsjettene, blir disse oversendt regjeringen til implementering i forslaget til statsbudsjett.

Når det gjelder Domstoladministrasjonens budsjettforslag sendes det til Justisdepartementet som så behandler det på samme måte som budsjettet for kriminalomsorgen, politi og påtalemyndighet, redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap og noen andre virksomheter. Det er altså ingen spor av domstolenes uavhengighet og selvstendighet i forhold til den utøvende makt på helt avgjørende områder og disse medlemmer mener at tiden nå er inne for å se på organiseringen av domstolene på nytt i lys av utviklingen og den offentlige debatt som nå har fremkommet.

Disse medlemmer mener det er nødvendig med et offentlig utvalg eller kommisjon til å gjennomgå erfaringene med den nye organiseringen som skjedde etter lovendringene i 2001. I en slik sammenheng kan det vurderes om det vil være fornuftig i større grad å legge domstolene mye sterkere direkte under Stortinget fordi nasjonalforsamlingen omtrent aldri selv er part i saker som fremmes for domstolene. Stortinget kan for eksempel oppnevne flere medlemmer i styret, eventuelt også leder, men regjeringen bør beholde oppnevningen av noen medlemmer. Domstolloven kan gjennomgås for å vurdere hvor "Kongen" kan byttes ut med "Stortinget" og det kan opprettes et nytt organ med oppnevning fra Stortinget, regjering og muligens Høyesterett, dommerforeningen eller andre for dommerutnevnelser. Styrets forslag til budsjett kan fremmes overfor Presidentskapet, som alene eller sammen med justiskomiteen og/eller parlamentariske ledere kan fastsette et godkjent budsjett som så sendes for innlemming i forslaget til statsbudsjett. Også andre modeller kan og må selvsagt vurderes i et arbeid med en gjennomgang av domstolenes uavhengighet og organisering.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget anmoder Presidentskapet om i samarbeid og forståelse med Regjeringen om å fremme forslag om en domstolskommisjon eller et domstolsutvalg til å vurdere endringer i Domstoladministrasjonens ansvarsforhold og organisering, med sikte på å styrke domstolenes selvstendighet og uavhengighet av de øvrige statsmakter."

Kap. 413 Jordskiftedomstolene

Komiteen er opptatt av jordskifterettens betydning for viktige samfunnsoppgaver, blant annet med å fastlegge eiendomsgrenser og uklare eiendomsforhold. Dette er avgjørende for utbygging av viktige infrastrukturprosjekter.

Komiteen viser til styrkingen av jordskiftedomstolene i 2009, og er opptatt av at deres ressurser må være tilstrekkelige for å sikre effektiv saksbehandling og rekruttering.

Komiteen er kjent med behovet for nytt saksbehandlingssystem.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til den betydelige styrkingen av jordskiftedomstolene i 2009 med en økt bevilgning på 20 mill. kroner til økt lønn og nytt teknisk utstyr, og flertallet er opptatt av at deres ressurser må være tilstrekkelige for å sikre effektiv saksbehandling og rekruttering. Flertallet er kjent med at jordskiftedomstolen de nærmeste år står overfor store utfordringer med å rekruttere kandidater til dommerembetene. Flertallet viser til at det i regjeringsplattformen 2009–2013 pekes på at Regjeringen vil opprettholde styrkingen av jordskifterettene og gjennomføre tiltak for økt rekruttering.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre registrerer at Regjeringen har styrket dette kapitlet. Disse medlemmer viser imidlertid til at jordskiftedomstolene er i en prekær situasjon både i forhold til rekruttering/lønn og i forhold til behov for oppdatert utstyr. En utredning som er fremlagt, viser at bevilgningsbehovet under denne posten fortsatt er stort.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet vil derfor vise til sitt alternative budsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner.

Kap. 3413 Jordskiftedomstolene

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 414 Forlikråd og andre domsutgifter

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 430 Kriminalomsorgens sentrale forvaltning

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er svært tilfreds med at Regjeringens gjennomføring av planen "Rask reaksjon – tiltak mot soningskø og for bedre innhold i soningen" har gitt resultater. Den framlagte dokumentasjon viser at soningskøen kan anses som avvirket. Flertallet vil i den anledning spesielt trekke fram de ansatte i kriminalomsorgens meget gode innsats for å fjerne soningskøen.

Flertallet har merket seg at av 250 ubetingede dommer i soningskø pr. 4. september 2009, var 132 under søknadsbehandling for straffegjennomføring med elektronisk kontroll, og at av de gjenværende 118

sakene, hadde kun 10 ikke fått fastlagt dato for straffegjennomføring.

Flertallet er imidlertid gjort kjent med at bruken av varetekt har økt betydelig etter Regjeringens fremleggelse av Prop. 1 S (2009–2010). Flertallet er kjent med at antall varetektsinnsatte økte kraftig i oktober, og at mens det før dette var gjennomsnittlig 780 varetektsinnsatte i fengslene, var antallet varetektsinnsatte økt til 895 pr. 17. november 2009. Økningen har sammenheng med en stor økning i varetekt av utenlandske kriminelle. Selv om dette har gitt en uforutsett effekt i mangel på varetektsplasser, er flertallet fornøyd med at en forbedret arbeids situasjon i politiet og økt politikraft gir resultater bl.a. i forhold til utenlandske kriminelle. Presset på varetektsplasser antas å ville vedvare frem til at Halden fengsel med 251 plasser er i full drift. Flertallet ser at det er nødvendig å iverksette midlertidige tiltak for å sette kriminalomsorgen i stand til å stille varetektsplasser til rådighet for politiet som forutsatt, frem til Halden fengsel er i full drift, og samtidig for å unngå ny soningskø.

Flertallet foreslår derfor en midlertidig omdisponering av 20 mill. kroner som i Prop. 1 S (2009–2010) ble foreslått til å bedre tilbakeføringen av innsatte og domfelte til samfunnet til tiltak for å øke varetektskapasiteten i kriminalomsorgen. Midlertidig utvidelse av kapasitet i eksisterende fengsler og andre tiltak for å frigjøre fengselskapasitet til varetekt, herunder økt bruk av straffegjennomføring med elektronisk kontroll, vil bedre varetektskapasiteten tilsvarende om lag 70 fengselsplasser. I tillegg vil fremskyndet oppstart av 20 plasser til varetekt ved Halden fengsel fra februar 2010 og ytterligere 36 plasser fra mars 2010 bedre kapasiteten. Flertallet ser at kapasitetsutvidende tiltak og opprettholdelse av et belegg på dagens nivå, ikke er mulig uten store omkostninger på ansattes arbeidsforhold, og at tiltakene derfor må følges opp med økt bemanning i fengslene så lenge de ekstra tiltakene varer.

Flertallet vil derfor omdisponere 8 mill. kroner fra kap. 430 post 1 til kap. 432 post 1 for å øke klasseopptaket ved KRUS fra 150 til om lag 175 aspiranter fra januar 2010. Om lag 25 aspiranter starter utdanningen som ekstrabetjenter der det er behov.

Flertallets forslag til omdisponering skyldes at det er oppstått et akutt behov for å iverksette tiltak i forhold til den akutte varetekts situasjonen.

Flertallet vil understreke betydningen av at Kriminalomsorgen settes i stand til å følge opp de som skal løslates på en bedre måte enn i dag, og støtter at det opprettes nye stillinger i kriminalomsorgen til innfasing av tilbakeføringsgarantien. Flertallet forutsetter derfor at midlene, så snart Halden fengsel er i full drift, benyttes til innfasing av tilbakeføringsgarantien mv., som foreslått i Prop. 1 S (2009–2010).

Komiteens medlemmer fra Høyre har merket seg at regjeringspartiene etter fremleggelsen av Prop. 1 S (2009–2010) har blitt kjent med at antallet varetektsinnsatte har økt kraftig. Etter disse medlemmers oppfatning skyldes økningen at politiet er tilført nødvendige, økte midler i løpet av 2009, noe disse medlemmer har støttet, og at politikonflikten er avsluttet. Det tyder imidlertid på dårlig planlegging når det fra Regjeringens side ikke er tatt høyde for at økt politikraft også gir økt behov for varetektsplasser og flere plasser på KRUS. Disse medlemmer legger til grunn at Regjeringen burde ha tatt høyde for dette og fremlagt forslagene i form av en tilleggproposisjon. Disse medlemmer viser til at Høyre gjennom hele den foregående stortingsperioden har stilt spørsmålsteget ved dimensjoneringen av antallet varetektsplasser, men at disse bekymringene har blitt avfeid som kun svartmaling. Disse medlemmer setter videre spørsmålsteget ved at flertallet legger til grunn at de foreslåtte omdisponeringer til flere varetektsplasser deretter skal gå til innfasing av tilbakeføringsgarantien. Disse medlemmer mener at dette minner om å bruke de samme pengene flere ganger.

Disse medlemmer viser igjen til at Høyre gjentatte ganger har tatt opp utfordringene knyttet til at man ikke ser ut til å se bemanningsutfordringene i hele justissektoren under ett. Disse medlemmer frykter at soningskøene vil øke de kommende årene. Disse medlemmer viser til at de ansattes organisasjoner er svært bekymret over reduksjonen i antallet plasser ved KRUS, ved at antallet aspiranter er vesentlig lavere enn de senere årene. Andelen ufaglærte i kriminalomsorgen er høyt. Disse medlemmer er av den oppfatning at Regjeringen med dette budsjettet legger grunnlaget for ny ubalanse i straffesakskjeden og viser til at det råder frykt for at soningskøene vil øke betraktelig i de kommende årene, og at man allerede nå diskuterer dublering av innsatte. Disse medlemmer viser også til at varetektssituasjonen er krevende og at balansen mellom åpne og lukkede plasser ikke er optimal, heller ikke når nye Halden fengsel åpnes i 2010. Disse medlemmer vil fremheve at flere representanter for politiets ledelse og polititjenestemennenes organisasjoner har uttalt seg svært kritisk om antallet varetektsplasser politiet har til disposisjon, og vist til en rekke tilfeller hvor det er kapasitetsmangelen som har vært bakgrunnen for at mistenkte løslates fra varetekt. Disse medlemmer ser det derfor som nødvendig at opptaket ved KRUS økes, at man ansetter flere med etatsutdanning, og at antallet varetektsplasser økes.

Disse medlemmer viser igjen til Høyres alternative budsjettforslag, hvor det ble foreslått å

øke bevilgningene til KRUS med 20 mill. kroner, som ville ha gitt ytterligere 60 plasser.

Disse medlemmer legger til grunn at de ekstra varetektsplassene regjeringspartiene foreslår burde ha blitt realisert ved andre effektiviseringstiltak. Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett hvor det ble foreslått innsparingstiltak på utlendingsfeltet basert på at Høyres politikk ville ha medført lavere asyltilstrømming til landet, samt redusert ressursbruk med RMI som følge av mer tids- og kostnadseffektive måter å få analysert DNA-prøver på. Disse medlemmer mener at det er mulighet for ytterligere innsparing på disse områdene, og ville derfor heller ha foreslått omdisponert 5,4 mill. kroner fra kap. 440 post 1, fra bevilgningen til RMI og 5 mill. kroner fra økningen på utlendingsområdet, kap. 440 post 1.

Disse medlemmer viser igjen til at Høyre i utgangspunktet ser positivt på etablering av et nytt DNA-analysemiljø i Tromsø, men vil midlertidig utsette bevilgningen til ombygging i Tromsø, som ledd i arbeidet med å etablere et nytt offentlig analyseinstitutt. Ved dette kunne ytterligere 1,6 mill. kroner til varetektsplasser, i sum 12 mill. kroner, ha blitt omdisponert.

Komiteen mener innholdet i soninga stadig må forbedres for å gjøre den straffedømte i stand til å fungere i samfunnet etter endt soning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener ordningen med prøveløslatelse og vilkår for prøveløslatelsen gir kriminalomsorgen et nødvendig verktøy til å følge opp innsatte etter fengselsoppholdet. Sjansen for å lykkes i tilbakeføringen er langt bedre hvis det er en periode hvor kriminalomsorgen fortsatt kan følge opp domfelte, og hvor det er reelle sanksjonsmuligheter i form av gjeninnsettelse ved brudd.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil fremheve at høy tilbakefallsprosent blant innsatte er et betydelig samfunnsproblem. Disse medlemmer mener at det ligger en stor utfordring i å sørge for at innsatte gjøres i stand til å leve et kriminalitetsfritt liv etter endt soning, og understreker behovet for bedre og mer målrettet innhold i soningen og bedre oppfølging ved løslatelse. Det bør etter disse medlemmers syn understrekes at prøveløslatelse kun skal skje etter en reell vurdering i hvert enkelt tilfelle som ivaretar samfunnets behov for trygghet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil presisere nødven-

digheten av at stillingene knyttet til tilbakeføringsgarantien blir brukt til å følge opp den prøveløslatte ute i samfunnet. Det er i overgangen mellom soning og tilbakeføring til samfunnet, den løslatte har mest behov for tett oppfølging. Arbeidet med tilbakeføringsgarantien skal sørge for at færrest mulig begår nye kriminelle handlinger. Dette arbeidet må gjennomføres i tett samarbeid med NAV og kommunene.

Komiteen er meget positiv til prosjektet "Samordning av tiltak for tilbakeføring – fra fengsel til kvalifiseringsprogram" og har tro på at dette vil styrke tilbakeføringsarbeidet ytterligere.

Komiteen vil også trekke fram det viktige samarbeidet med frivillige organisasjoner i arbeidet overfor domfelte og når det gjelder å hjelpe de straffedømte tilbake til samfunnet. Komiteen vil fremheve det viktige arbeidet frivillige organisasjoner/stiftelser som bl.a. Way Back, Røde Kors, Fretex/Elevator, Tyrilistiftelsen, Kirkens sosialtjeneste og Foreningen for Fangers Pårørende bidrar med. Med sitt arbeid bidrar de til en mer helhetlig kriminalomsorg. Komiteen ønsker derfor at tiltak som støtter opp under innføringen av en tilbakeføringsgaranti, vektlegges sterkere ved tildeling av tilskudd i 2010.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er glade for de positive signalene regjeringens budsjettforslag gir om å vurdere tiltaket "Musikk i fengsel og frihet" som en del av kriminalomsorgens primære tilbud som dekkes over kap. 430. De frivillige organisasjonene spiller en viktig rolle i arbeidet med å gi innsatte et godt og mer mangfoldig tilbud i soningen. Flertallet ser det som viktig at gode prosjekter videreføres som ordinære tilbud med en sikrere finansiering, slik at ressurser kan frigjøres til frivillig arbeid i fengslene.

Komiteen er opptatt av at unge lovbrøyttere under 18 år skal få et best mulig tilbud slik at de blir gjort i stand til å fungere i samfunnet etter endt straffegjennomføring/soning. Komiteen har store forventninger til de to ungdomsenhetene som er besluttet etablert og som legges under kriminalomsorgen i Oslo og Bergen. Tilbudet skal gi ungdommer som begår alvorlig kriminalitet, og som trenger særskilt oppfølging og sikkerhetstiltak, et bedre tilbud enn de får i dag.

Komiteen mener tilbudet om rusmestring under soning er svært viktig for å forberede livet etter soning. Den kjensgjerning at over 60 pst. av de innsatte har et rusproblem, må tas på alvor.

Komiteen viser til at Regjeringen fortsetter det viktige arbeidet med å styrke tiltakene mot rusmisbruk gjennom å opprette rusmestringsenheter ved

Halden fengsel og Hustad fengsel. Det er også gledelig at promilleprogrammet er utvidet til å bli et program mot ruspåvirket kjøring og slik også vil omfatte de som kjører i narkotikarus.

Komiteen vil påpeke behovet for flere varetektsplasser. Komiteen ser fram til åpningen av Halden fengsel som vil gi 251 nye plasser, og merker seg at Regjeringen bevilger 230 mill. kroner til oppstart og drift av Halden fengsel.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener det nye fengselet vil sikre tilstrekkelig fengsels- og varetektskapasitet på Østlandet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre ser det er behov for flere soningsplasser også etter at Halden fengsel er åpnet. Disse medlemmer ber derfor Regjeringen komme tilbake med plan for flere lukkede fengselsplasser i Revidert nasjonalbudsjett.

Komiteen viser til at Vestlandet fortsatt vil ha en underdekning. Komiteen ser fram til konklusjonene i den påbegynte omstruktureringsplanen hvor Justisdepartementet går gjennom kapasitetsbehovet. Greier man å redusere belegget i fengslene til 90 pst., vil dette frigjøre kapasitet til varetektsplasser.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er kritiske til Regjeringens oppmykning i straffereaksjoner for kriminelle og økt bruk av alternative reaksjonsformer. Disse medlemmer vil peke på at også enkelte unge lovbrøyttere viser uakseptabel adferd som samfunnet må reagere strengt mot. Å stadig utvide bruken av alternativer for denne gruppen lovbrøyttere, sender feil signal både til deres ofre, men også til lovbrøytterne som i mindre grad vil føle straffen som et onde.

Disse medlemmer registrerer at Regjeringen er positiv til økt bruk av alternative reaksjoner også for eldre kriminelle. Dette kan sende feil signal til kriminalitetens ofre. Med den utvikling regjeringspartiene her har startet, vil de kriminelles respekt for loven ytterligere svekkes, samtidig som ofrenes rettferdighetsfølelse vil svekkes.

Disse medlemmer mener man må være meget restriktiv i bruken av elektronisk kontroll som soningsform. Soningsformen kan sende feil signaler både til ofre og til lovbrøytterne selv. I tillegg innebærer bruk av elektronisk soning en klassejustis som ikke er rettsstaten Norge verdig. Med kravet om at den kriminelle skal ha hjem og jobb/skoleplass ekskluderes de svakeste lovbrøytterne i samfunnet fra denne ordningen.

Disse medlemmer er bekymret over de virkemidler som Regjeringen har brukt for å redusere soningskøen, og mener en bare har flyttet problemene fra innsiden til utsiden av fengslene. Disse medlemmer mener det er nødvendig å se på alle muligheter for å øke fengselskapasiteten. Dette kan gjøres gjennom utvidet bruk av elementbygg og andre midlertidige løsninger, samtidig som man igangsetter bygging av nye fengsler. Dette bør også kunne gjøres av private aktører som ønsker å investere, for så å leie ut til fengsel og kriminalomsorgen.

Disse medlemmer anser ordningen hvor fanger kan slippe ut etter 2/3 av soningen som svært uheldig. Denne ordningen håner straffens preventive intensjon og er en rabatt som kommer de kriminelle til gode. Disse medlemmer mener ordningen virker urimelig og svekker folks rettsoppfatning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil fremheve viktigheten av at man har fokus på sikkerhet og kontroll i fengslene. Det blir gjort flere beslag av narkotika, og disse medlemmer ser det som viktig at en raskt får på plass flere hundeevipasjer i fengslene.

Disse medlemmer er bekymret over det store vedlikeholdsetterslepet i norske fengsler og viser til at vedlikeholdsetterslepet i fengselsmassen har bygget seg opp over en årrekke.

Disse medlemmer er redde for at økningen på budsjettet til kriminalomsorgen ikke vil gi økte driftsmidler. Dette vil føre til en negativ utvikling både i innholdet i soningen til de innsatte, men også utgjøre en risiko for sikkerheten til de ansatte.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative budsjett foreslo å kutte 5 mill. kroner i administrasjonen av Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (KSF). Dette er ett ledd i Høyres arbeid for bedre utnyttelse av ressurser over offentlige budsjetter, og en prioritering av operative enheter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har merket seg at soningskøene i praksis kan anses som fjernet. Spørsmålet er på bakgrunn av hva og til hvilken pris. Disse medlemmer viser til at dette i noen grad kan skyldes at politiet gjennom lengre tid har vært underfinansiert, og at en vedvarende konflikt mellom Regjeringen og politiet har ført til lavere aktivitet hos politiet. Dette medførte at færre saker ble etterforsket og færre saker ført for landets domstoler. Disse medlemmer viser i denne sammenheng igjen til at politiets saksbehandlingstid gjennom 2009 har økt, oppklaringsprosenten falt og antallet anmeldte narkotikalovbrudd har blitt kraftig redusert.

Disse medlemmer viser også til at de ansatte i kriminalomsorgen har gjort en kjempeinnsats for å nå politiske mål som i ettertid kan ha vist seg å være for ambisiøse.

Disse medlemmer viser til at et samlet storting sluttet seg til hovedlinjene i St.meld. nr. 37 (2007–2008), jf. Innst. S. nr. 169 (2008–2009) Straff som virker – mindre kriminalitet – tryggere samfunn (kriminalomsorgsmelding). Disse medlemmer registrerer at flertallet er svært fornøyd med resultatene av tilbakeføringsgarantien, som ikke innebærer noen nye rettigheter eller særrettigheter for innsatte. Disse medlemmer støttet etablering av en slik tilbakeføringsgaranti, men vil igjen påpeke at en slik tilbakeføringsgaranti skaper forventninger og vil være verdiløs om ikke alle involverte parter settes i stand til å yte forventet bidrag. I dagens situasjon er det vanskelig å se at garantien kan bli reell før de ulike bidragsyterne har den nødvendige kapasitet til å bistå alle domfelte som trenger det. Disse medlemmer ser etableringen av et forpliktende forvaltningssamarbeid som en stor utfordring og mener en suksessfaktor vil være å sikre kriminalomsorgen ressurser til koordinatrollen på vegne av den domfelte.

Kontaktbetjentrollen er etter komiteens medlemmer fra Høyres syn sentral her, men disse medlemmer etterlyser en evaluering av hvorledes kontaktbetjentrollen praktiseres i det enkelte fengsel. Disse medlemmer viser videre til kapasitetsproblemene i NAV og mener mye tyder på at den nye etaten har for mange oppaver og ikke er i stand til å ta seg av de som trenger det mest. Innsatte som skal løslates fra fengsel er en slik gruppe og som trenger særlig tett oppfølging. Disse medlemmer mener tilbakeføringsgarantien i stor grad hviler på den bistand NAV forutsettes å gi innsatte i løslattelsesfasen og etterpå.

Disse medlemmer registrerer at det fremlagte budsjettforslag har møtt kraftig kritikk fra så vel Domstoladministrasjonen som de ansatte i kriminalomsorgen. Disse medlemmer viser til at de ansattes organisasjoner er svært bekymret over reduksjonen i antallet plasser ved KRUS, ved at antallet aspiranter er vesentlig lavere enn de senere årene. Andelen ufaglærte i kriminalomsorgen er høy. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative budsjett foreslo å etablere 60 ekstra plasser ved KRUS, samt at Høyres budsjettforslag ga rom for å ansette inntil 15 flere med etatsutdanning ved å ikke øremerke midler til 25 såkalte "tilbakeføringskoordinatorer", hvis arbeidsoppgaver synes udefinerte, og midler prioriteres til frivillige organisasjoners viktige arbeid med løslatte. Disse medlemmer viser også til at det i Høyres alternative budsjettforslag ble

foreslått å styrke rammen for de frivillige med 10 mill. kroner ved å redusere administrative kostnader, og overføre midler fra "tilbakeføringskoordinatorene". Det tilsvarer en økning på 50 pst. til frivillige organisasjoner.

Disse medlemmer viser til at kriminalomsorgen ble styrket med 30 mill. kroner i Høyres alternative budsjettforslag. Ved behandlingen i justiskomiteen styrkes kriminalomsorgen med 12 mill. kroner.

Disse medlemmer konstaterer at man i justissektoren planlegger stykkevis og delt ved at politiet, domstolene og kriminalomsorgens bemanningsbehov og utfordringer ikke sees i en sammenheng og dimensjoneres deretter. Dette skaper ubalanse i straffesakskjeden og hindrer en effektiv kriminalitetsbekjempelse.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme en egen sak for Stortinget hvor det fremtidige og totale behovet for ansatte i hele justissektoren vurderes."

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre viser til at Stortinget vedtok følgende anmodningsforslag ved behandlingen av statsbudsjettet for 2009:

"Stortinget ber Regjeringen foreta en totalgjennomgang av kap. 430 post 70, for å sikre god kvalitet og god spredning av tilbudene."

Disse medlemmer kan ikke se at Stortingets forutsetninger om en full evaluering av tildelingene som skjer via post 70 er oppfylt og at det har vært reist tvil fra enkelte hold om hvor "frivillige" de som mottar støtte er.

Disse medlemmer viser til at Stortinget 3. desember 2007 behandlet en interpellasjon om de frivillige organisasjoners rolle ved innføringen av tilbakeføringsgarantien. Disse medlemmer har merket seg at disse har møtt mye verbal velvilje fra Regjeringens side. Disse medlemmer ser det som noe av et paradoks at beløpet det kan søkes på i realiteten er uendret og at de frivillige organisasjonene spiller en så vidt underordnet rolle i Regjeringens strategi for tilbakeføring av innsatte til samfunnet gjennom det fremlagte budsjettforslag. Med små midler greier flere av disse organisasjonene å forebygge tilbakefall svært effektivt, og da overfor en gruppe mennesker som i sine tidligere møter med det offentlige har falt fullstendig igjennom de systemer som fortrinnsvis skal hjelpe dem. Post 70 tilsvarer den budsjettmessige økningen som kriminalomsorgen får fra 2009 til 2010, uten sammenlikning forøv-

rig. Disse medlemmer viser videre til at 70 pst. av denne posten allerede er bundet opp ved at Regjeringen har prioritert hvem som skal tildeles støtte for 2010, det er svært lite igjen å søke på.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative budsjett foreslo å styrke rammen for de frivillige med 10 mill. kroner, blant annet ved å redusere administrative kostnader. Det tilsvarer en økning på 50 pst. Disse medlemmer har i denne sammenheng merket seg at Røde Kors' nettverksgruppe utfører et svært viktig arbeid og sågar har utarbeidet god dokumentasjon på effekten av sitt arbeid. For små midler får de svært mye igjen. Disse medlemmer ser det som bekymringsfullt at dette arbeidet nå står i fare for å bli nedlagt, og viser i den forbindelse til at man med Høyres alternative budsjettforslag ville ha kunnet sørge for videre drift ved at det ble foretatt en styrking av post 70 hvor nettverksgruppens arbeid ville ha blitt sikret videre drift ved at det ble avsatt 600 000 kroner til dette formålet. Disse medlemmer viser videre til at Høyres alternative budsjett ville gitt rom for at Elevator/Fretex kunne utvidet fra 20 til 25 plasser i sitt § 12-tilbud i Oslo ved å avsette 1,5 mill. kroner til dette. Disse medlemmer er kjent med at det er ønske om å utvide dette tilbudet også til andre deler av landet og anmoder derfor Regjeringen i det videre arbeidet med tilbakeføringsgarantien å legge til rette for en slik utvidelse. Disse medlemmer viser til at Elevator/Fretex samarbeider med Retretten. Disse medlemmer viser til at Høyres alternative budsjett ville ha gitt mulighet til å sikre at dette tilbudet hadde mer trygge rammer for driften ved å avsette 600 000 kroner til dette.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å trappe opp bevilgningene til frivillige, ideelle organisasjoner og pårørendes organisasjoner fremover, som en nødvendig forutsetning for gjennomføring av tilbakeføringsgarantien, arbeid mot tilbakefall og en mer effektiv forebygging av kriminalitet."

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre viser videre til at det meste av kunnskapen om resultatene av de frivilliges innsats kommer fra de frivillige organisasjonene. For å stimulere til at de metodene som virker best i størst mulig grad benyttes, ønsker disse medlemmer at forskningsinnsatsen på resultatene av denne innsatsen økes.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å iverksette et forskningsarbeid for å vurdere effekten av det arbeidet som gjøres av de ulike frivillige organisasjonene i justissektoren."

Disse medlemmer viser til at det er behov for å sette inn flere tiltak for å forebygge kriminalitet og følge opp unge lovbrøyttere. Disse medlemmer vil derfor peke på behovet for tilrettelegging for, og etablering av, tilpassede soningstiltak for denne gruppen flere steder i landet, i tillegg til Oslo og Bergen, som Regjeringen har vist til.

Disse medlemmer viser til de gode erfaringene man har gjort seg med bruk av narkotikaprogram og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med arbeidet med Revidert nasjonalbudsjett og budsjettet for 2011 sørge for at ordningen med narkotikaprogram utvides."

Komiteens medlemmer fra Høyre støttet ikke Regjeringens bruk av hjemmesoning og utstrakt omgjøring av norske hjem til fengsel da prøveprosjektet ble innført. Disse medlemmer finner det dessuten betenkelig hvordan Regjeringen gjennom elektronisk hjemmesoning aksepterer en radikal forskjellsbehandling til fordel for mer ressurssterke lovbrøyttere. Det skapes på denne måten et klassekille innen kriminalomsorgen mellom disse og straffedømte som ikke har fast bosted, er uten tilknytning til arbeidsmarkedet og utdanningssystemet, og som ikke har det nettverket rundt seg som kreves for å kunne ta i bruk hjemmesoning.

Disse medlemmer mener videre det er svært uheldig å introdusere nye kostbare soningsformer som i utgangspunktet ekskluderer store grupper innsatte fra ordningen. Disse medlemmer har tidligere gitt uttrykk for at elektronisk hjemmesoning kun skal kunne være et alternativ for de yngste lovbrøytterne. Disse medlemmer viser derfor til at Høyre tidligere har foreslått å omdisponere midler fra elektronisk soning for blant annet å kunne legge til rette for etablering av rusmestringstilbud ved flere fengsler. Disse medlemmer mener det må legges til rette for at flere innsatte kan få hjelp til å bli kvitt sine rusproblemer enn det Regjeringen legger opp til. Rusmestringstilbud vil i mange tilfeller være en forutsetning for å sikre en vellykket rehabilitering og et kriminalitetsfritt liv etter soning. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative budsjett foreslo å trappe opp bevilgningene til rustiltak i fengslene med ytterligere 5 mill. kroner, etter en fortløpende evaluering av de eksisterende tiltakene.

Disse medlemmer mener innholdet i samfunnsstraffen i en rekke tilfeller ikke fungerer tilfredsstillende, og legger til grunn at økt kunnskap om effekten av denne og kriminalomsorgen forøvrig er en forutsetning for at straff skal virke habiliterende og preventivt. Disse medlemmer har merket seg at mye av det som skjer innenfor kriminalomsorgen er preget av dårlig oversikt over hva som skjer og effekten av arbeidet som gjøres. Disse medlemmer mener at det er problematisk at kriminalomsorgen preges av lukkethet også når det gjelder omverdenens mulighet til å få innsyn i hva som skjer og effekten av arbeidet som gjøres. Disse medlemmer ønsker derfor økt forskningsinnsats på dette området og mener det er nødvendig at Riksrevisjonen i større grad enn i dag foretar en total gjennomgang av de betydelige midler som går til kriminalomsorgen og dennes samarbeidspartnere. Disse medlemmer ønsker å understreke behovet for økt lederkompetanse i kriminalomsorgen og etterlyser en større dreining av midler til frivillige og private som driver dokumentert og effektivt arbeid mot ungdomskriminelle, med tett oppfølging av den enkelte.

Disse medlemmer har merket seg at det er opprettet et eget prosjekt som skal følge opp implementeringen av tilbakeføringsgarantien, som igjen skal følges av et 3-årig forskningsprosjekt. Dette arbeidet følges med interesse av disse medlemmer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil fremheve at straffedommer på samfunnsstraff har vesentlig høyere brudd- og tilbakefallsandel. Disse medlemmer vil oppfordre Regjeringen til å følge utviklingen for brudd ved samfunnsstraff nøye. Behovet for kunnskap om hva som skjer i kriminalomsorgen blir ikke mindre de kommende årene og disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen styrke den eksterne forskningsinnsatsen for å måle innholdet i og effekten av kriminalomsorgens arbeid, herunder innholdet i samfunnsstraffen og med spesielt fokus på lederkompetansen i kriminalomsorgen."

Avslutningsvis viser komiteens medlemmer fra Høyre til Høyres merknader til St.meld. nr. 37 (2007–2008), jf. Innst. S. nr. 169 (2008–2009) om modulbasert opplæring og undervisning i fengsler og under annen straffegjennomføring. Disse medlemmer henstiller til Regjeringen om å vurdere hensiktsmessigheten av slike tiltak, da de er godt egnet til å bedre undervisningstilbudet til innsatte.

Kap. 3430 Kriminalomsorgens sentrale forvaltning

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen ytterligere merknader.

Kap. 432 Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at siden flere fengsler har problemer med å skaffe kvalifiserte fengselsbetjenter, vil flertallet omdisponere 8 mill. kroner fra kap. 430 post 1 til kap. 432 post 1 for å øke klasseopptaket ved KRUS fra 150 til om lag 175 aspiranter fra januar 2010. Flertallet viser for øvrig til sine merknader under kap. 430.

Komiteen vil påpeke at de ekstra klassene som ble tatt opp i forrige regjeringsperiode, skyldes opprettelse av nær 400 nye fengselsplasser og nye Halden fengsel som åpner i 2010. Justisdepartementet har igangsatt et arbeid med å gjennomføre en bemanningsanalyse for kriminalomsorgen som grunnlag for utarbeidelse av en bemanningsrapport for kriminalomsorgen, jf. Prop. 1 S (2009–2010).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er fornøyd med at mandatet for denne bemanningsrapporten vil bli drøftet med de tilsattes organisasjoner, at den vil inneholde en analyse av forventet avgang av personell og årsaker til dette, nåværende og fremtidig kompetansebehov og kompetansesammensetning i kriminalomsorgen, samt en gjennomgang av disse forholdene sett i forhold til utdanningskapasiteten ved KRUS. Flertallet er enig i at St.meld. nr. 37 (2007–2008) Kriminalomsorgsmeldingen, vil danne grunnlag for den framtidige bemanningen i kriminalomsorgen og at Justisdepartementet fortløpende vurderer størrelsen på klasseopptaket ved KRUS i forhold til kriminalomsorgens behov for personell.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Regjeringen foreslår kutt i opptak til KRUS. Disse medlemmer mener det fortsatt er stort behov for faglært arbeidskraft i fengslene. I den forbindelse viser disse medlemmer til høringsuttalelsen fra Norsk Fængsel- og Friomsorgsforbund som har foretatt en kartlegging i alle fengslene over hvor stor del av tjenesten som utføres av etatsutdannet personell. Denne viser at om lag hver 4. vakt i fengslene utføres av midlertidig tilsatte uten etatsutdanning. Den viser også at det er mange vakter som blir holdt ledige for å spare penger. Etter disse medlemmers oppfat-

ning viser dette at det fortsatt er behov for flere faglærte både for å opprettholde et høyt sikkerhetsnivå samt et høyt nivå på kvaliteten i soningen.

Disse medlemmer viser på denne bakgrunn til sitt alternative budsjett hvor det foreslås å styrke posten med 10 mill. kroner.

Kap. 3432 Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen ytterligere merknader.

Kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten

Komiteen viser til at Regjeringen foreslår å øke post 1 med 945 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2009.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at det i 2009 i forbindelse med Regjeringens tiltakspakke ble opprettet 460 sivile årsverk i politi- og lensmannsetaten. På denne måten kunne ca. 280 polititjenestemenn frigjøres til operativt arbeid.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er tilfreds med at det nå foreslås å øke bevilgningen med 322 mill. kroner til dekning av helårseffekten av tiltaket.

Dette flertallet viser til at det i budsjettet foreslås en styrking av IKT-investeringer i politiet. Samtidig vil dette flertallet påpeke at det også i årene som kommer vil være helt nødvendig å satse på IKT-sektoren i politiet, og at det er helt nødvendig for politiet å ha moderne og gode IKT-løsninger.

Dette flertallet registrerer at det vil bli lagt vekt på å styrke arbeidet med kontroll av vaktsselskaper, og mener dette er et viktig arbeid.

Dette flertallet viser til prøveprosjektet om omstrukturering av lensmannskontorstrukturen i Follo, og vil legge vekt på at også lokalkunnskap, trygghet for lokalbefolkningen og forebyggende arbeid skal ligge til grunn ved vurderingen av organisering av Follo og ved senere omstrukturingsprosesser.

Dette flertallet registrerer at politimesteren i Follo foreslår å redusere antallet lensmannskontor fra 13 til 2 kontorer. Dette flertallet viser til at Regjeringen ifølge Soria Moria-erklæringen vil opprettholde en desentralisert politistruktur, styrke lensmannskontorene, ha flere politiposter og mindre administrasjon ved en ny organisering i politidistriktene for å få et synlig og mer tilgjengelig politi.

Dette flertallet merker seg at forslaget etter politimesterens beregninger vil styrke polititjenesten med ca. 18 årsverk.

Dette flertallet viser til at det først og fremst er organisasjonen Redd Barna som skal ha æren for at Barnehusene nå etableres. Organisasjonen har hatt et langvarig og sterkt engasjement for å sikre barns sikkerhet, og lanserte først ideen. Dette flertallet viser til at dette videre ble fulgt opp av Sosialistisk Venstreparti, da de i 2004 fremmet forslag om å etablere Barnehusene i Dokument nr. 8:86 (2003–2004) Forslag fra stortingsrepresentantene May Hansen og Inga Marte Thorkildsen om å innføre en ny avhørsmodell av barn som er utsatt for eller vitne til en traumatisk krisesituasjon.

Dette flertallet viser til at arbeidet med å bekjempe vold og overgrep har vært styrket under den rød-grønne regjeringen, og dette flertallet er svært glad for at denne regjeringen har lyktes med å få på plass minst ett tilbud om Barnehus i alle landets helseregioner. Dette vil gi et mer helhetlig og samordnet tilbud til barn som har vært utsatt for overgrep.

Dette flertallet er fornøyd med at Regjeringen siden 2007 har etablert barnehus i Bergen, Hamar, Kristiansand, Trondheim, Tromsø og Oslo. Det er nå etablert minst ett barnehus i hver helseregion, slik at tilbudet er landsdekkende. Dette flertallet viser videre til at Regjeringen vil legge til rette for at det etableres ett nytt barnehus i Stavanger i 2010. Ålesund vil være neste by hvor det er aktuelt å etablere barnehus.

Dette flertallet deler Regjeringens oppfatning av at det er særlig viktig å etablere et tett og formalisert samarbeid mellom barnehusene og politiet. Her vil koordinator for familievold og seksuelle overgrep være kontaktpunktet. Dette flertallet viser videre til at Politidirektoratet vil iverksette en evaluering av barnehusene i løpet av 2010.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre viser til at det først og fremst er organisasjonen Redd Barna som skal ha æren for at Barnehusene nå etableres. Organisasjonen har hatt et langvarig og sterkt engasjement for å sikre barns sikkerhet, og lanserte ideen om Barnehus først.

Komiteen medlemmer fra Høyre viser til at dette videre ble fulgt opp av Sosialistisk Venstreparti, da de i 2004 fremmet forslag om å etablere Barnehusene i Dokument nr. 8:86 (2003–2004) Forslag fra stortingsrepresentantene May Hansen og Inga Marte Thorkildsen om å innføre en ny avhørsmodell av barn som er utsatt for eller vitne til

en traumatisk krisesituasjon. Dette ble videre fulgt opp og av regjeringen Bondevik II.

Disse medlemmer viser til at Høyre har vært en pådriver for at barn som har vært utsatt for vold, overgrep eller har vært vitne til dette, skal sikres bedre bistand. Disse medlemmer er i utgangspunktet glade for ethvert åpnet Barnehus, men understreker at visse forutsetninger må oppfylles for at tilbudet skal virke etter intensjonene. Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen legger til grunn at Barnehus i alle helseregioner anses for å være landsdekkende. Disse medlemmer mener imidlertid at helseregionsinndelingen kan virke lite logisk som grunnlag for dette tilbudet, for eksempel sett i forhold til det betydelige antallet politidistrikter dette er ment å dekke.

Disse medlemmer viser til brev fra Domstoladministrasjonen (DA) til Justisdepartementet datert 18. juni 2009. Her beskrives en situasjon som Høyre advarte mot på bakgrunn av de liknende erfaringer man gjorde seg ved etableringen av Barnehus på Island. I brevet fra DA påpekes det blant annet at en grunnleggende årsak til at domstoler ikke ønsker å benytte barnehusene er konsekvensene av de store reiseavstandene avhør ved Barnehusene innebærer. Dette er særlig aktualisert i Midt- og Nord-Norge gjennom de nylige etableringer av barnehusene i Trondheim og Tromsø, men gjelder også andre steder i landet. Disse medlemmer viser også til at merutgiftene til reise og opphold og tvil om avhørens kvalitet sammenlignet med domstolenes brukes som argumenter fra domstolens side. Det er etter disse medlemmers oppfatning grunn til å stille spørsmål om hvilken strategi Regjeringen har for å få etablert en enhetlig og positiv holdning i domstolene og politiet til bruk av Barnehusene, med de følger dette kan ha for Barnehusenes funksjon, utvikling og legitimitet.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre ber Regjeringen foreta en vurdering av hvorvidt Barnehus i hver helseregion sikrer den nødvendige hjelp uavhengig av geografi, og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering av hvorvidt Barnehus i hver helseregion sikrer den nødvendige hjelp, uavhengig av geografi, med sikte på utvidelse til å være et reelt sett landsdekkende tilbud."

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet registrerer at politiet har vært i en historisk bemanningskrise og at personellproblemene fortsatt ikke er over.

Det fremlagte budsjettet gir etter disse medlemmers oppfatning bare mulighet for et beskjedent antall nyansettelser ute i distriktene og bøter således ikke nok på behovet som ligger i samfunnet for å skape tilstrekkelig trygghet.

Disse medlemmer registrerer at opptaket på Politihøgskolen er økt. Dette tiltaket vil imidlertid ikke få virkning før om flere år og hjelper således ikke på den situasjonen politiet står overfor nå.

Disse medlemmer mener man må sette i verk en større offensiv for å ansette sivile til å ta seg av de oppgaver som ikke er avhengig av 3-årig politiutdanning. Et slikt tiltak vil få flere tjenestemenn ut i operativ tjeneste på kort tid. Disse medlemmer viser til at arrestforvaring, fangetransport og vakt hold i domstolene ikke er oppgaver operativt politipersonell bør ta seg av. Videre kan sivilt ansatte forestå utstedelse av pass, våpentillatelser og sivilrettslige oppgaver som er tillagt politiet.

Disse medlemmer mener at godt og sikkert utstyr og oppdaterte kjøretøyer er viktig for en moderne politietat. Disse medlemmer registrerer at Regjeringen nok en gang har oversett etterslepet politiet har på dette området. Det fremlagte budsjettforslag gir ikke rom for investeringer, noe etaten er avhengig av for å stå sterkt rustet i kampen mot kriminalitet. Disse medlemmer viser til sitt alternative budsjett hvor det bevilges 270 mill. kroner til nødvendige investeringer i etaten.

Disse medlemmer ønsker å opprette ekstraordinære klasser på Politihøgskolen med begrenset utdanningsløp med overordnet fokus på håndtering av merkantile støttefunksjoner. Disse vil etter kort tid kunne komme inn i etaten slik at politiet blir mer synlig, samtidig som noen kan overta oppgaver som i dag betjenes av personell med 3-årig utdanning (vakthold og fangetransport). Disse medlemmer ser også at en del av utrykningspolitiets oppgaver kan utføres av andre. Blant annet utfører Statens vegvesen i dag tekniske kontroller av kjøretøy. Disse oppgavene kan utvides til å omfatte blant annet fartskontroller.

Komiteen registrerer økning i bevilgningen til DNA-prosjektet og viser til at det er behov for økt analysekapasitet for DNA, samt styrket nasjonal kompetanse på dette området. Komiteen vil understreke viktigheten av at det til enhver tid finnes tilstrekkelig analysekapasitet og at denne typen analyser holder høy kvalitet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til GENA i Stavanger, en virksomhet som utfører analyser av denne typen og som kan avhjelpe kapasitetsbehovet.

Komiteen mener at Politiets sikkerhetstjeneste (PST) gjør en meget viktig jobb blant annet i forhold til å overvåke ulike trusler av alvorlig karakter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til avtalen om unntak fra arbeidsmiljøloven som ble fremforhandlet mellom justisministeren og de ansattes representanter. Avtalen, som inneholder kompensasjon for overtidsarbeid med mer, er satt i verk, men etter hva disse medlemmer har grunn til å tro gjelder den ikke for alle. Etter disse medlemmers oppfatning er dette urettferdig og skaper dårlig moral blant de ansatte som ikke får sitt arbeid verdsatt. Disse medlemmer mener justisministeren må ordne opp i dette forholdet slik at avtalen blir gjeldende for alle den var ment for.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at Gardermoen politistasjon i dag er underlagt Romerike politidistrikt. Disse medlemmer ser at politioppgavene ved Gardermoen politistasjon i seg selv er svært store, utfordrende og av nasjonal karakter og mener det er uheldig dersom dette fører til at politiet på Romerike får svekket sine øvrige oppgaver på grunn av ressursmangel. Disse medlemmer mener nå tiden er inne for å gjennomføre en evaluering av om Gardermoen politistasjon fortsatt skal være underlagt Romerike politidistrikt eller være en politistasjon direkte underlagt Politidirektoratet. På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en evaluering av Gardermoen politistasjons organisatoriske tilknytning."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er opptatt av å fjerne merverdiavgiften ved kjøp av kjøretøyer til politiet. Det er meningsløst at politiet skal betale denne avgiften når alle andre utrykningsetater slipper. Med den ressurs-situasjonen politiet befinner seg i nå, er avgiftslette et vesentlig grep for at politidistriktene skal få gjort nødvendige investeringer. Disse medlemmer viser til Innst. 2 S (2009–2010) og Innst. 3 S (2009–2010)

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at politi- og lensmannsetaten gjennom mange år har blitt pålagt stadig flere oppgaver, kombinert med at en stadig større del av bevilgningene til etaten blir øremerket prosjekter eller ad hoc-tiltak innenfor enkelte områder. Dette gjør det vanskeligere å få det synlige poli-

tiet vi alle ønsker oss, ikke minst de politiansatte selv. Disse medlemmer viser til at et synlig politi er viktig både for at publikum skal føle trygghet og for å forebygge kriminalitet. I dag lever politiet og befolkningen i uvisse fra år til år og man budsjetterer til det enkelte år og ikke nødvendigvis tilpasset det kriminalitetsbildet man ser har utviklet seg. Det er behov for en total gjennomgang for å se på hvordan man best kan løse etatens utfordringer både i nær fremtid, men også på lengre sikt. Disse medlemmer viser til at det nå er bred enighet om å øke opp-taket til Politihøgskolen fremover. Disse medlemmer viser til at det såkalte "bemanningsprosjektet" hvor det foretas en samlet vurdering av behovet for tilgang på personell frem til 2020. Prosjektet har etter disse medlemmers oppfatning en for kort-siktig tidshorison, samtidig som det kun gis en nøk-tern beskrivelse av utdanningsbehov for å nå målet i rapporten om 2,0 polititjenestemann pr. 1 000 innbyggere. Disse medlemmer vil understreke at dette tilsvarer politidekningen i Danmark, som med sin geografiske utstrekning har mindre behov for politikraft enn hva Norge har. Politidekningen i Sve-rige er etter rapporten til sammenligning ca. 2,2 pr. 1 000 innbyggere. Disse medlemmer er videre usikre på om premissene som ligger til grunn for bemanningsstudien har tatt høyde for tidlig avgang fra yrket og frafall etter endt politiutdanning.

Disse medlemmer mener en fremtidig dimensjonering av politistyrken bør bygge på en grundig analyse av det trusselbildet samfunnet og politiet står overfor både på kortere og lengre sikt. Sentrale utviklingstrekk innen grenseoverskridende kriminalitet, terrortrusler i våre områder, politiets oppgaver og sider ved kriminalitets- og samfunnsutviklingen i Norge, vil være viktige premisser for størrelsen på det norske politikorpset de neste tiårene og det totale ressursbehovet politiet har.

Disse medlemmer mener at kunnskap og analyse i et langsiktig perspektiv er viktig av hensyn til metodeutvikling, organisering, mannskapssituasjonen og politiets evne til å løse pålagte oppgaver. Disse medlemmer viser også til at en slik politistudie er en oppfølging av forslag fra Politiets fellesforbund som har understreket behovet for en mer kunnskapsbasert utvikling av politiet. Denne må sees i sammenheng med Høyres forslag om en full gjennomgang av det totale bemanningsbehovet i hele jus-tissektoren.

IKT I JUSTISSEKTOREN

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at det er et akutt behov for å bedre IKT-situasjonen i politiet. I dagens IKT-løsninger er informasjonshenting og sammenstilling av informasjon svært tungvint og i mange

tilfeller ikke mulig på grunn av manglende harmonise-ring. Disse medlemmer har merket seg at politiet eksempelvis må benytte faks i krisesituasjoner og frykter for hvorledes håndteringen av for eksempel en terror-situasjon vil forløpe med til dels utrangert utstyr. Disse medlemmer viser til at mange har levert anmeldelser på nett etter at denne muligheten omsider ble lansert. Dessverre medfører ikke dette til nevne-verdig arbeidsbesparelse for politiet, da hver enkelt anmeldelse må skrives inn på nytt for å tilpasses poli-tiets interne datasystem. Etter lanseringen har det fremkommet at politiet på forhånd var klar over denne svakheten, uten at dette ble rettet i forkant.

Komiteens medlemmer fra Høyre synes det er positivt at anmeldelser omsider kan leve-res på nett etter at Høyre i lengre tid etterlyste dette, jf. Dokument nr. 8:51 (2006–2007), Innst. S. nr. 235 (2006–2007).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er imidlertid svært skuffet over at anmeldelser på nett ikke medfører en tidsbesparelse for politiet – slik at politikraft kunne vært frigjort til viktigere oppgaver. Disse medlemmer forutsetter at Regjeringen sørger for fortgang i arbeidet med å finne tekniske løsninger som gjør at politiets systemer "snakker med hverandre".

Disse medlemmer har videre merket seg Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2008, Dokument 1 (2009–2010). I denne rapporten avdekkes svakheter i forbindelse med informasjonssikkerheten ved flere virksomheter i straffesakskjeden.

Disse medlemmer konstaterer at kritikken fra Riksrevisjonen er uvanlig hard, og at de skriver:

"Svakheter ved IKT-forvaltningen i politi- og lensmannsetaten er omtalt i Dokument nr. 1 for de tre siste årene. Manglende reservedriftsløsning er ett av punktene som er påpekt som en svakhet i IKT-forvaltningen i Politidirektoratet. Kontroll- og konstitu-sjonskomiteen uttalte at de var overrasket over at arbeidet med reservedriftsløsninger ikke synes å være høyere prioritert, og mener departementet nå må sørge for fortgang i dette arbeidet."

Disse medlemmer legger til grunn at Stortinget blir løpende informert om arbeidet som gjøres for å sikre informasjonsflyten i rettssystemet og i politiet, og at IKT-sikkerheten i politiet bedre.

DATAKRIMINALITET

Komiteen vil understreke betydningen av å ha en god beredskap mot datakriminalitet. Det er økende aktivitet når det gjelder å spre skadelig programvare, hvor hensikten enten kan være økonomisk vinning eller å skade kritisk infrastruktur.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er svært bekymret for den manglende samordningen knyttet til hvorledes å hjelpe ofre som blir utsatt for ID-tyveri. Disse medlemmer registrerer i den sammenheng at private forsikringsordninger som skal bistå ofre for ID-tyveri nå har blitt etablert i kjølvannet av manglende offentlig, koordinert innsats. Disse medlemmer viser også til at omfanget av trusler, trakassering og sjikane ved bruk av ny teknologi er sterkt økende. Dette kan rammes av ulike bestemmelser i straffeloven 1902, men i praksis fører politianmeldelse i slike saker nærmest automatisk til henleggelse. Disse medlemmer anmoder Regjeringen om å følge utviklingen nøye med sikte på at personer som bryter straffebestemmelser knyttet til denne form for kriminalitet via mobiltelefon og nettet møtes med en tidlig og tydelig reaksjon.

Komiteens medlemmer fra Høyre peker på at man med den pågående etterkontrollen av personopplysningsloven og ved utredningen av data-lagringsdirektivets plass i norsk rett må være seg bevisst disse utfordringene som krenker den enkeltes personvern.

Disse medlemmer viser videre i denne forbindelse til at omfanget av ulovlig fildeling skaper sterkt press mot opphavsrettigheter. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative budsjett foreslo å sette av 1,5 mill. kroner til styrket innsats mot dette ved Økokrim.

ORGANISERT KRIMINALITET

Komiteen ser med uro på at den organiserte kriminaliteten øker. Den skjer i økende grad på tvers av landegrensener, og den skjer ved hjelp av avansert teknologi. Komiteen ser derfor viktigheten av at offentlige myndigheter legger til rette for bedre internasjonal samhandling og samarbeid mellom ulike politidistrikt, offentlige etater, kommuner, næringslivet, frivillige organisasjoner og enkeltpersoner. Komiteen vil fremheve at organisert kriminalitet bekjempes best ved et omfattende internasjonalt politisamarbeid. Deling av informasjon og etterretning over landegrensene er i mange tilfeller avgjørende for å avsløre smugling, menneskehandel og terrorisme. Komiteen registrerer at justisministeren har fokus på problemene knyttet til den økende og stadig mer og avanserte organiserte kriminaliteten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at justisministeren har varslet en stortingsmelding om dette.

Komiteen har registrert at dagens vurderingskriterier for å måle politiets innsats mot kriminalitet er utilstrekkelige. Det legges for liten vekt på arbeidet mot organisert kriminalitet. Dette er arbeid som er vanskelig å måle kvantitativt for hvert enkelt politidistrikt, fordi stor innsats ett sted kan medføre beslag og pågripelser i andre politidistrikter.

Komiteen imøteser at disse spørsmålene blir nærmere undersøkt i den driftsanalysen av utvalgte politidistrikt som Regjeringen har iverksatt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre ser det som ønskelig at Stortinget inviteres til å foreta en bred og prinsipiell vurdering av utfordringene knyttet til økende omfang av organisert kriminalitet og fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremlegge en egen stortingsmelding om utviklingstrekk, strategier og metoder for å bekjempe en økende grad av internasjonalt forgrenet organisert kriminalitet."

Disse medlemmer vil fremheve at tilgangen på opplysninger om norske borgere, bedrifter og offentlige virksomheter dessverre kan øke risikoen for at Norge blir et attraktivt mål for organiserte kriminelle. I særdeleshet vil enkel tilgang til opplysninger om formuesforhold kunne være en faktor som medfører at enkeltmennesker blir utsatt for kriminalitet. Disse medlemmer er bekymret for denne utviklingen, og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen innen Revidert nasjonalbudsjett legge frem en egen sak med vurdering av i hvilken grad offentliggjøring av skattelister, kobling til nye søkemetoder, sosiale medier og lignende bidrar til å fremme økonomisk, organisert kriminalitet og ID-tyverier og med konkrete forslag til å avbøte konsekvensene av offentligjøringen."

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i løpet av 2010 fremlegge sak om nye målekriterier for politiet, som også inneholder incentiver til politidistriktene om å arbeide med organisert kriminalitet generelt og narkotikakriminalitet spesielt."

Komiteen vil også fremheve betydningen av en aktiv seniorpolitikk.

Komiteen viser til at en rekke seniorer forlater politiet uten at det iverksettes motivasjonstiltak for å få dem til å stå lengre i jobben. I tillegg til at nyutdan-

nede kan dra vekslers på de eldres erfaringer, vil en slik satsing bidra til økt bemanningsnivå.

Komiteen viser videre til at den anslåtte pensjonsavgangen fra politiet øker markant fra 2011. Satsing på seniortiltak i politiet vil dermed kunne gi en viktig tilgang på politikraft landet rundt i årene som kommer. Komiteen anser dagens seniorer i politiet som en stor ressurs.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at økt fokus på kompensasjonsordninger som gjør at eldre tjenestemenn anser det attraktivt å stå i tjeneste lengre, vil føre til at etaten kan gjøre videre nytte av seniorennes kompetanse og lange erfaring. Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett hvor det ble satt av midler til en sentral pott som skal stimulere og å øke politidistriktenes mulighet til å utnytte seniorennes kompetanse. Disse medlemmer konstaterer igjen at Regjeringen mangler en sentral strategi for å beholde erfarne medarbeidere lengre i etaten, samtidig som man heller ikke har en sentral strategi for ansettelse av flere sivilt ansatte. Disse medlemmer er kjent med at det er enkelte lokale tiltak under utprøving, men mener dette er langt fra tilstrekkelig. Disse medlemmer ønsker å benytte den kunnskapen og erfaringen disse har på en bedre måte enn det Regjeringen legger opp til i sitt budsjettforslag. I "Politiet mot 2020" er pensjonsavgangen i 2010 anslått til å være 164 tjenestemenn.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har som ambisjon at en stor andel av disse ønsker å fortsette i aktiv tjeneste, og setter av ekstra midler for å gi rom for dette. Politidistriktene skal gis mulighet til å søke midler fra en sentral pott, slik at driften skal styrkes ved dette tiltaket. Disse medlemmer viser til at fra 2011 øker den anslåtte pensjonsavgangen markant. Dette gir rom for at videre satsing på seniortiltak vil kunne gi stort tilfang av politikraft landet rundt.

Disse medlemmer viser videre til at Regjeringen en rekke ganger de siste årene har blitt utfordret på hvordan man kan benytte motiverte mannskaper i den såkalte politireserven som ble dannet ved lov av 21. november 1952. Styrken består av vernepliktige mannskaper som etter førstegangstjenesten blir overført til politiet og gjennomfører sin videre verneplikt der. Disse medlemmer viser til at disse mannskapene har gjennomgått en grundig trening og består av kompetente, godt motiverte folk som er interessert i å yte bistand i forbindelse med naturkatastrofer, militær beredskap og ulykker, og som også kan bidra til å opprettholde samfunnsordenen når viktige allmenne interesser tilsier det. Disse medlemmer viser til at representanter fra Høyre

tidligere har etterspurt en utredning og kartlegging av hvordan Politireserven kan benyttes på en bedre måte enn i dag. Disse medlemmer registrerer at dette ikke synes prioritert. Disse medlemmer anser at en forsterket politireserve benyttet på riktig måte kan utgjøre en betydelig ressurs for samfunnet i et sikkerhets- og beredskapsperspektiv, og vil vise til merkningene fra Høyres og Fremskrittspartiets medlemmer i justiskomiteen i forbindelse med behandlingen av Innst. S. nr. 145 (2005–2006), jf. St.meld. nr. 42 (2004–2005).

OMORGANISERINGSPROSJEKT I POLITIETATEN

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har merket seg at Regjeringen etter langvarig press valgte å utsette avgjørelsen om omorganiseringen av Follo politidistrikt til etter stortingsvalget, jf. eksempelvis interpellasjon nr. 60 besvart i Stortinget 3. mars 2008. Disse medlemmer viser til at en samlet opposisjon i forrige stortingsperiode la til grunn at omorganiseringsplanene var i strid med Stortingets forutsetninger. Disse medlemmer viser til at et enstemmig storting mente at et nært og sterkt politi med lensmannskontorer over hele landet var viktig for fortsatt å opprettholde befolkningens høye tillit til politiet. Disse medlemmer viser igjen til at en desentralisert tjenestestruktur er en forutsetning for gode nærpolitieffekter for å skape trygghet og tillit. Disse medlemmer legger fortsatt til grunn at den planlagte omorganiseringen skjer grunnet skjevheter knyttet til at den benyttede ressurstilodelingsmodellen slår uheldig ut for Follo politidistrikt. Disse medlemmer viser videre til at den effektiviseringsgevinst på inntil 18 årsverk i løpet av 5 år som Regjeringen forutsetter i sitt svar til Høyres finansfraksjon i brev datert den 29. oktober 2009, synes lite realistisk og stiller spørsmål ved om dette i praksis vil bety et mer tilgjengelig politi basert på erfaringene man tidligere har gjort seg med politireformen. Disse medlemmer anmoder derfor Regjeringen om å vurdere hvorvidt de uheldige utslagene av ressurstilodelingsmodellen bør kunne ut i etablering av en utvidet ordning med tildeling av skjønnsmidler for politidistrikter som kommer skjevt ut.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen vurdere hvorvidt Enebakk lensmannskontor kan legges inn under Romerike politidistrikt som del av en eventuell omorganisering."

GJENNOMFØRINGEN AV DNA-REFORMEN

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre konstaterer igjen at

regjeringspartiene ikke er villige til å ta i bruk allerede etablerte analysemiljøer som i det minste i en overgangsfase kunne ha bidratt til å øke analysekapasiteten etter at DNA-registeret ble utvidet. Disse medlemmer konstaterer at den såkalte DNA-reformen til dels er oversolgt fra Regjeringens side. Disse medlemmer advarer mot å overdrive betydningen av økt bruk av DNA og viser til at regjeringspartiene bruker statistikk for oppklaring av vinningskriminalitet på en svært selektiv og lite dekkende måte.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen til nå har valgt å ikke forholde seg til GENAs kompetanse og mulighet til å avhjelpe fordi dette miljøet er privat. Disse medlemmer minner imidlertid igjen om at GENA kom i gang blant annet finansiert med offentlige midler og anmoder derfor Regjeringen om å klargjøre hvorvidt den eventuelt kan overta eierskapet av GENA slik at regjeringspartienes prinsipielle standpunkter ikke lenger vil stå i veien for å finne gode løsninger i påvente av at miljøet i Tromsø skaffer seg den kompetansen det pr. i dag ikke har. Disse medlemmer stiller seg for øvrig positive til utvikling av Tromsø-miljøet, men setter spørsmålsteget ved Regjeringens evne og vilje til å fokusere på hvilke krav man skal stille til DNA-analyse utover generelle politiske formuleringer som fremkommer i den offentlige debatt. Disse medlemmer viser i denne sammenheng spesielt til de erfaringene man har gjort seg i Storbritannia på hvordan DNA-spor og referanseprøver analyseres og hvilke krav som bør stilles. Disse medlemmer viser til at det i Norge er slik at det er Rettsmedisinsk institutt (RMI) som setter betingelsene (kvalitet, tid, pris, hva de kan/vil og ikke kan/vil analysere). Disse medlemmer legger til grunn at de viktigste kriteriene for suksess for gjennomføring av lov om utvidet DNA-register kan oppsummeres som følger basert på erfaringer og praksis i sammenliknbare land:

- Anbud/benyttelse av flere uavhengige laboratorier bidro til lavere kostnader per analyse, kortere saksbehandling og kontinuerlig forbedring av analysemetoden.
- IKT; automatisert prosess ved laboratorieundersøkelser, samt elektronisk saksbehandling.
- Fokus på kvalitetssikring.
- Månedlig rapportering i alle ledd i prosessen (rask korrigerings av innsendt materiale, logistikk, teknikk).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at DNA kan analyseres mer kostnadseffektivt enn i dag ved å benytte andre analysemiljøer, som også i

større grad bidrar til å realisere ønsket om en ny vurdering av bevisene.

SLT OG POLITIRÅD

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre forutsetter at det utvikles incentiver som belønner de kommunene som etablerer velfungerende politiråd og SLT-ordninger. Disse medlemmer understreker også betydningen av samarbeid mellom politiråd og SLT-kommunene, og at de utfyller hverandre på en best mulig måte. Disse medlemmer mener det er viktig å prioritere at de SLT-tiltak og politiråd som etableres, faktisk fungerer godt, fremfor at man binder seg til kvantitative målsettinger om antall etableringer. Disse medlemmer viser også til at arbeidet med å etablere velfungerende SLT-modeller er nært knyttet til justissektoren, mens de store midlene som vil kunne utgjøre en forskjell i dette arbeidet, kanaliseres via helt andre poster på statsbudsjettet.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å utrede mulige incentivordninger som kan belønne de kommunene som rent faktisk etablerer velfungerende politiråd og SLT-ordninger."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet finner det uheldig at finansieringen av ulike interesseorganisasjoner under post 70 ikke er undergitt klare retningslinjer og regler. Disse medlemmer mener dette fører til dårlig forutsigbarhet, noe som gjør at organisasjonene kan få problemer med å gjennomføre normal drift. Disse medlemmer ønsker å få et system med likebehandling av organisasjonene, for eksempel gjennom en grunnbevilgning pr. organisasjon, samt et tilskudd pr. medlem utover dette. Dette vil gjøre organisasjonenes rammevilkår mer forutsigbare.

På ovennevnte bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen lage klare retningslinjer for fordelingen av midler på kap. 440 post 70 i statsbudsjettet."

Disse medlemmer er informert om at fordelingen på årets budsjett er foreslått svært skjevt mellom de ulike organisasjoner og ber derfor de øvrige medlemmene i justiskomiteen å bli med på en omfordeling etter ovennevnte metode.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til omtalen av barne- og ungdomskriminalitet i regjeringens budsjettproposisjon, hvor det fremkommer at

det i 57 pst. av landets kommuner ikke er organisert barnevernfaglig beredskap. Disse medlemmer er ikke tilfredse med at store deler av landet ikke har organisert barnefaglig beredskap, totalt rundt 1/4 av landets befolkning. Disse medlemmer vil påpeke at med større og mer robuste kommuner vil det være lettere å etablere fagmiljøer i barnevernet. Kommunesammenslåing er dermed et effektivt virkemiddel for å bedre tilstanden i barnevernet.

Disse medlemmer viser videre til at det er bred enighet om at bekjempelse av hatrelatert kriminalitet skal prioriteres, men har merket seg at det ikke bevilges midler til prosjekt Rosa Kompetanse innen politiet i det fremlagte forslag til statsbudsjett. Disse medlemmer viser til at det i februar i fjor forelå Norges første rapport om hatkriminalitet med tall fra 2007. Seniorrådgiver ved Oslo politidistrikt, Pål Meland, opplyste da på nettstedet gaysir.no at analyserte tall for 2008 ville foreligge i mars/april i år. Disse medlemmer viser til at Landsforeningen for homofil og lesbisk frigjøring (LLH) melder at så ikke har skjedd. Disse medlemmer ser behovet for at man i hele justissektoren setter arbeidet mot hatrelatert vold og negative holdninger mot LHBT i en sammenheng og fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett fremlegge forslag til hvorledes etableringen av prosjekt Rosa Kompetanse justis kan realiseres. Regjeringen bes om å redegjøre nærmere for gjennomføringen av strategien for å bekjempe hatmotivert vold, og fremlegge analyserte tall for anmeldelser."

Disse medlemmer viser til at nettstedet "Ettersøkt" er et nettbasert register hvor stjålne eiendeler kan registreres. Nettstedet drives på ideell basis. Disse medlemmer viser til at erfaringene siden oppstarten er gode. Som et ledd i å forebygge kriminalitet og å øke oppklaringsprosenten, er en bred tilnærming til hvordan kriminalitet kan bekjempes nødvendig. Særlig innen vinningskriminalitet er flere aktører aktive når det gjelder forebygging, for eksempel forsikringsselskap. "Ettersøkt" føyer seg inn i denne rekken av aktører som tar et samfunnsansvar i kampen mot kriminalitet, men dessverre er nå utvekslingen av aktuell informasjon fra politiet stanset. Disse medlemmer viser til at Høyre har stilt en rekke spørsmål knyttet til denne problemstillingen, men at man ikke er nærmere noen løsning. På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen vurdere statlig overtakelse av ansvaret for driften av nettstedet "Ettersøkt", med sikte på videre drift for å sikre økt oppkla-

ringsprosent, raskere etterforskning og bedre forebygging av vinningskriminalitet."

Kap. 3440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen ytterligere merknader.

Kap. 441 Oslo politidistrikt

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, noterer seg med tilfredshet at bevilgningen til Oslo politidistrikt er økt med 193 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2009.

Komiteen ser positivt på at Regjeringen vil bidra til at Oslo politidistrikt får tilstrekkelige ressurser, slik at distriktet både kan ivareta ordinære politioppgaver, distriktets landsomfattende bistandsoppgaver og hovedstadsoppgavene på en god måte. Komiteen viser til at åpenlys narkotikaomsetning er et stort problem i Oslo, og mener at et synlig politi og konsekvent oppfølging er avgjørende for å stoppe dette og skape trygghet for publikum.

Komiteen er kjent med at det er inngått avtale mellom Oslo politidistrikt, Utlendingsdirektoratet og Politiets utlendingsenhet som skal sørge for at asylsøkere som selger narkotika raskt blir sendt ut av landet. Lovverket gir også hjemmel for å ta hånd om de som ikke samarbeider med myndighetene om å avklare identitet og dette bør følges opp særlig i forhold til de som er dømt for straffbare handlinger i Norge. Komiteen slutter seg til at det foreslås igangsatt lignende prosjekter ved Hordaland, Rogaland og Sør-Trøndelag politidistrikt i 2010.

Komiteen er vel kjent med at kriminelle gjenger i Oslo-området over år har opparbeidet seg en dominerende posisjon i det organiserte kriminelle miljøet i landet og utgjør en betydelig samfunnsstrassel. Gjengene er svært aktive innenfor smugling og salg av narkotika, utpressing, vold, vinning og økonomisk kriminalitet. Disse miljøene har også et høyt trusselbilde når det gjelder tilgjengelighet og bruk av skytevåpen. Komiteen er glad for at politiet holder et konstant trykk mot gjengene. Komiteen vil rose politiet for den betydelige innsats som er gjennomført i gjengprosjektet.

Komiteen viser til at Oslo politidistrikt fikk 100 nye sivile årsverk i forbindelse med Regjeringens tiltakspakke i 2009. Dette vil frigjøre politiutdannet personell til operativt politiarbeid.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre registrerer at Oslo-politiet får økt bemanning og finner dette gledelig.

Det er imidlertid høyst nødvendig da man ser at politidistriktet har hatt en faktisk nedgang i antall ansatte i foregående periode. Etter disse medlemmers oppfatning står dette i skarp kontrast til justisministerens stadige utsagn om at politiet har blitt styrket under denne regjeringen. Politiet i Oslo står overfor spesielle utfordringer som følge av at det er landets hovedstad. Som Norges fremste utstillingsvindu for turister og andre besøkende, er det av stor betydning at hverdagskriminalitet og åpenlyse narkotikaforbrytelser blir håndtert effektivt her. Videre har Oslo politiet spesielle problemer knyttet til gjengkriminalitet samt grovere voldskriminalitet enn det man erfarer i resten av landet. Det kreves derfor forholdsmessig ekstra ressurser for å bekjempe kriminalitet effektivt her. Også spesielle utfordringer knyttet til prostitusjon og menneskehandel krever en forholdsmessig større rusting av politiet i Oslo.

Disse medlemmer mener ovennevnte forhold gjør bemanningskrisen i politiet ekstra merkbar i Oslo.

Disse medlemmer viser til at den amerikanske presidenten kommer til Norge i forbindelse med utdeling av Nobels fredspris. Oslo trenger derfor ekstreme sikkerhetstiltak i de dagene presidenten er her. Disse medlemmer er bekymret for at Oslos befolkning må lide for dette, all den tid ressurser til sikkerhetstiltakene går av Oslo-politiets driftsmidler.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor det settes av 50 mill. kroner utover Regjeringens bevilgning. Dette skal gå til økt driftsbudsjett, seniortiltak og flere sivile stillinger.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det i Høyres budsjett ble foreslått å bevilge ytterligere 15 mill. kroner til Oslo politidistrikt. Disse medlemmer viser til at Oslo er landets ansikt utad og at politiet må settes i stand til å gjøre det trygt å ferdes i hovedstaden. Samtidig må politiet ha ressurser til å ta opp kampen mot den alvorlige kriminaliteten for dermed å forebygge større negative ringvirkninger andre steder i landet. Disse medlemmer viser til at Oslo står overfor særlige hovedstadsutfordringer og at funksjoner som beskyttelse av sentrale institusjoner og ambassader og sikkerhet rundt utenlandske gjester, representerer en ekstra usikkerhet på driftssiden som vil kunne variere noe. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til skriftlig spørsmål nr. 168 av 11. november 2009 fra representanten Dahl til justisministeren om fullfinansiering fra Stortinget av de ekstra sikkerhetstiltakene som settes i verk fra politiet i Oslo sin side ved utdelingen av Nobels fredspris til president Obama. Disse medlemmer understreker at det lokale politiet må

tilføres tilstrekkelig med ressurser ved slike markeringer av nasjonal betydning og forutsetter at Regjeringen ved en tilleggsproposisjon sørger for slik fullfinansiering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil videre vise til at i tiden mens Regjeringen var i konflikt med sitt eget politi, så tok Oslo kommune et stort ansvar for å bekjempe åpenlys omsetning av narkotika i hovedstaden. Dette er et klart politiansvar. Disse medlemmer vil berømme Oslo kommune for den vilje til å prioritere innbyggernes trygghet som er vist ved dette arbeidet. Det er likevel med bekymring disse medlemmer registrerer at det har vært opp til kommunen selv å finansiere denne satsingen, på tross av at det er en statlig oppgave å finansiere politiet som skal sørge for innbyggernes sikkerhet og trygghetsfølelse.

Kap. 3441 Oslo politidistrikt

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 442 Politihøgskolen

Komiteen viser til at Politihøgskolen er den sentrale utdanningsinstitusjonen for politi- og lensmannsetaten, og skal gjennom utdanning, forskning og formidling av fagkunnskap bidra til å dekke politiets behov for kompetanse og kompetanseheving. Høgskolen gjennomfører treårig bachelorutdanning, masterutdanning og annen etter- og videreutdanning.

Komiteen er kjent med at Politihøgskolens studentopptak forventes å ligge på et høyt nivå i mange år fremover, og at Politihøgskolens anlegg i Oslo har for liten kapasitet og er lite tilpasset nye arbeids- og undervisningsformer i høyere utdanning.

Komiteen er orientert om at det fra høsten 2010 som et midlertidig tiltak vil være nødvendig å ta i bruk Justissektorens kurs- og øvingscenter i Stavern til undervisning av førsteårsstudenter. Komiteen mener det haster med å få en tilfredsstillende bygningsmasse på plass for Politihøgskolen i Oslo.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener også det haster å etablere ny politiutdanning utenfor Oslo.

Flertallet mener det er svært viktig at det blir utdannet flere polititjenestemenn, og er på denne bakgrunn svært tilfreds med at bevilgningen til Politihøgskolen er foreslått økt med 66,2 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2009. Det vil dermed bli tatt opp 720 politistudenter i 2010.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener at det skal legges vekt på faglig samarbeid både med etaten og med aktuelle utdannings- og forskningsmiljøer, nasjonalt og internasjonalt. I forbindelse med økt studentopptak bør høgskolen legge økt vekt på arbeidet med rekruttering og opptak av studenter til bachelorutdanningen. Dette flertallet mener det er særlig viktig å opprettholde og videreutvikle den positive utviklingen i rekruttering av studenter med minoritetsbakgrunn.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet registrerer at Regjeringen har økt opptaket til Politihøgskolen, men er av den oppfatning at det fortsatt er et udekket behov. Disse medlemmer mener man må tenke nytt for å avhjelpe bemanningskrisen som har rådet i politiet. Dette er bakgrunnen for at man ønsker å opprette klasser med differensiert utdanning som kan spesialiseres innen ordenstjeneste, samt merkantile støttefunksjoner som vakthold, fangetransport og arrestforvaring i løpet av ett år. Slike kull kan komme hurtigere ut i jobb og avlaste fullt ut politiutdannede som da kan forestå oppgaver som trenger full politiutdannelse.

Disse medlemmer ønsker også et bredere og styrket etterutdanningstilbud for politifolk. Dette kan skape større interesse for å bli i politiet og oppnå større utvikling i etaten. Disse medlemmer viser etter dette til sitt alternative budsjett hvor det foreslås å styrke Politihøgskolen med ytterligere 20 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre advarer mot en eventuell lemping på de kravene som stilles til politistudentene i form av for eksempel svekkede kriterier for eksamen mv. for å oppnå et riktig antall studenter, men med reelt sett lavere kompetanse sammenliknet med tidligere årskull. Disse medlemmer ber Regjeringen holde Stortinget løpende orientert om utfordringer knyttet til å sikre et fortsatt høyt nivå på det økte antallet studenter som tas opp ved Politihøgskolen.

Kap. 3442 Politihøgskolen

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 445 Den høyere påtalemyndighet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er opptatt av å styrke hele straffesakskjeden. Det er derfor av betydning at

påtalemyndigheten ikke blir en flaskehals hvor sakene stopper opp.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener derfor at denne post 1 burde vært styrket ytterligere og viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor posten økes med 3 mill. kroner.

Kap. 446 Den militære påtalemyndighet

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 448 Grensekommisjonen

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 450 Sivile vernepliktige

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 3450 Sivile vernepliktige, driftsinntekter

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 451 Samfunnssikkerhet og beredskap

Komiteen vil innledningsvis påpeke at de samlede tiltak under Samfunnssikkerhet og beredskap, skal bidra til å sikre innbyggernes trygghet ved at samfunnet på best mulig måte settes i stand til å forebygge at ulykker, kriser og svikt i samfunnskritiske funksjoner inntreffer, samt å kunne håndtere ekstraordinære situasjoner. Komiteen vil bemerke at i en krisesituasjon ligger det en grunnleggende idé om at alle statlige, fylkeskommunale, kommunale, private og frivillige krefter som er egnet for akuttinnsats skal mobiliseres. Risiko, trussel og sårbarhet som er beskrevet i St.meld. nr. 22 (2007–2008) skal være utgangspunkt for det forebyggende samfunnssikkerhetsarbeidet.

Komiteen slår fast at Sivilforsvaret fortsatt er en viktig aktør i landets beredskapsarbeid. Det er et mål å sikre god organisering og god kvalitet på det arbeidet som gjøres for å fremme samfunnssikkerheten, men komiteen finner det utfordrende at Sivilforsvaret fortsatt sliter med tidsuriktige arbeidsantrekk/uniformer og til dels gammelt utstyr.

Komiteen påpeker at Justisdepartementet har en samordnings- og tilsynsrolle for å sikre at en helhetlig og samordnet krisehåndtering ivaretas. Det er det enkelte departement som har det overordnede ansvaret for krisehåndtering i sin sektor, men det er fortsatt viktig at alle ledd i beredskapsskjeden tar ansvar i forhold til det forebyggende arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at ulike naturkatastrofer de siste årene har vist et prekært behov for investeringer i Sivilforsvaret. Sålene på vernesko har smeltet under brannslukking og brannslangene er morkne. I St.meld. nr. 22 (2007–2008) fremgår det at denne etaten har behov for investeringer i utstyr i størrelsesorden 162 mill. kroner. Disse medlemmer registrerer at Regjeringen ikke vil følge opp dette. Tillitsvalgte i Sivilforsvaret mener investeringene kan gjøres over 2 år.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative budsjett hvor det bevilges 85 mill. kroner til investering i nytt utstyr til Sivilforsvaret, til sammen 170 mill. kroner over 2 år og tar således høyde for lønns- og prisstigning. Samfunnet er avhengig av et sterkt og moderne Sivilforsvar når naturkatastrofer inntreffer.

Komiteens medlemmer fra Høyre finner forsinkelsene i utbyggingen av det nye nødnett kritikkverdige. Disse medlemmer vil også peke på Riksrevisjonens merknader om risikoen ved forlenget bruk av de eksisterende sambandene. Dette kan i ytterste konsekvens gå utover liv og helse. Disse medlemmer understreker at vedlikeholdet av disse burde ha vært vurdert da man innså at tidsplanene for etablering av nytt nødnett kom til å sprekke.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett for 2010, som innebar at dette budsjettkapitlet ville ha blitt styrket med 18 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Disse medlemmer understreker at Sivilforsvaret er en statlig forsterkningsressurs for nød- og beredskapsstatene ved håndtering av store og spesielle hendelser, og en viktig aktør i den norske redningstjenesten. Det forebyggende arbeidet med samfunnssikkerhet er beskrevet i St.meld. nr. 22 (2007–2008). Sivilforsvaret er en vesentlig bidragsyter til arbeidet for økt samfunnssikkerhet, og det er tildelt et viktig ansvar i denne sammenhengen. Samtidig som Stortinget har tildelt Sivilforsvaret et betydelig ansvar, så er det også klare forventninger om at etaten skal driftes og organiseres på en kosteffektiv måte. Disse medlemmer konstaterer at budsjettforslaget fra Regjeringen ikke i tilstrekkelig grad imøtekommer Sivilforsvarets behov for nyinvesteringer, opplæring og øving. Disse medlemmer vil særlig understreke behovet for hurtig å igangsette anskaffelsen av ny vernebekledning til Sivilforsvarets operative styrker allerede i 2010. Disse medlemmer registrerer at det er et uttrykt behov for en tydelig og kvalitetssikret framstilling av Sivilforsva-

rets reelle økonomiske rammebetingelser som grunnlag for framtidige beslutninger.

Kap. 3451 Samfunnssikkerhet og beredskap

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 452 Sentral krisehåndtering

Komiteen har merket seg krisestøtteenhetens viktige oppgave med å bistå med støttefunksjoner til departementene i krisesituasjoner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser for øvrig til St.meld. nr. 22 (2007–2008) hvor forholdet mellom sentral krisehåndtering og beredskap på lokalt og regionalt nivå er omtalt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil peke på at kommunenes rolle i krisesituasjoner er viktig for å bidra med krisehåndtering på lokalt nivå, med supplerende ressurser og med lokalkunnskap.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser igjen til Riksrevisjonens undersøkelse av Justisdepartementets samordningsansvar for samfunnssikkerhet, jf. Dokument nr. 3:4 (2007–2008).

Disse medlemmer viser til at Riksrevisjonen har påpekt svakheter med hensyn til Justisdepartementets samordningsansvar. Selv om Justisdepartementet har iverksatt ulike tiltak for å bedre situasjonen mener disse medlemmer at ansvaret bør tydeliggjøres videre, for å klargjøre hvilket ansvar de øvrige departementer også har. Arbeidet med overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse er svært viktig. Disse medlemmer forventer derfor et fortsatt høyt fokus på dette viktige samfunnsområdet.

Disse medlemmer tar til orientering at prosessen med anskaffelse av nye redningshelikoptre går videre. Disse medlemmer viser igjen til at 330-skvadronen i forbindelse med redningsaksjoner har store problemer med å få de eksisterende varmesøkende kameraene til å fungere. Det utføres redningstjenester ofte i ekstreme vær-situasjoner med svært lite dagslys, og manglende funksjonelt utstyr kan medføre at redningsoperasjoner kompliseres og at menneskeliv settes i fare. Disse medlemmer viser til justisministerens svar på spørsmål 461 (2007–2008) om at det skal arbeides videre for å undersøke om det kan finnes egnede løsninger som kan innføres på redningshelikoptrene innenfor en kortere tidshorison enn tidspunktet for anskaffelse av nye helikoptre, da dette ligger langt frem i tid.

Disse medlemmer konstaterer at det er høyst uklart når nye helikoptre vil bli anskaffet.

Kap. 455 Redningstjeneste

Komiteen er svært opptatt av at Norge har en operativ og funksjonell redningstjeneste. Dette er svært viktig for de som ferdes ute og de som har sitt virke på sjøen. Med tilstedevakt på alle baser langs kysten, viser komiteen til at beredskapen nå er svært god.

Komiteen viser til at det blir jobbet med anskaffelsesprosessen for nye redningshelikoptre. Komiteen vil fremheve at det er svært viktig å få på plass nye redningshelikoptre med stor kapasitet og lang rekkevidde raskt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er bekymret for anskaffelsesprosessen rundt nye helikoptre. Disse medlemmer mener det vil være svært uheldig dersom dagens Sea King-flåte må fly helt til 2020. Dette er ikke i tråd med de forutsetninger Stortinget har lagt. Disse medlemmer mener således prosessen må intensiveres og det bør opprettes en tidsplan for når helikoptrene skal være anskaffet.

Komiteen er svært fornøyd med redningstjenestens samarbeid med frivillige organisasjoner og vil fremheve den fantastiske innsats disse organisasjonene gjør. Etter komiteens oppfatning er det svært viktig å legge til rette for at de frivillige kan trene, anskaffe utstyr og opprettholde beredskap som gjør at de kan fortsette den gode jobben de gjør.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at dugnadsånden blant de frivillige er viktig å bevare. Derfor er dette feltet viet større oppmerksomhet den senere tid, blant annet gjennom bedre økonomiske betingelser og ved at departementet i dialog med de frivillige har opprettet Nasjonalt redningsfaglig råd der sentrale aktører innen redningstjenesten deltar.

Av nevnte grunn mener komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre det bør gis momsfrigjøring på utstyr frivillige organisasjoner anskaffer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser derfor til Innst. 2 S (2009–2010) og Innst. 3 S (2009–2010) hvor finanskomiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har foreslått fullt momsfrigjøring for frivillige organisasjoner.

Kap. 3455 Redningstjeneste

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 460 Spesialenheten for politisaker

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 462 Tinglysing

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 3462 Tinglysing

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter m.m.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet registrerer den enorme utviklingen i tolkeutgifter som har vært de siste årene og er ikke sikker på om Regjeringen har tatt dette inn over seg. Disse medlemmer viser til at deler av politiets arbeid har vært nær ved å stoppe på grunn av manglende bevilgninger. På denne bakgrunn viser disse medlemmer til sitt alternative budsjett hvor dette kapitlet styrkes med 5 mill. kroner.

Kap. 467 Norsk Lovtidend

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 468 Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 470 Fri rettshjelp

Komiteen viser til at dei ulike rettshjelpetil-taka utgjør eit lågterskeltilbod til særskilt utsette grupper med store behov for rettshjelp. Det sikrar effektiv og målretta hjelp fordi tiltaka har stor kompetanse innanfor sine fagområde. Komiteen meiner at slike lågterskeltilbod i særleg grad medverkar til at særleg ressursvake grupper får rask tilgang til rettshjelp av høg kvalitet, og at brukarane får juridisk bistand på eit tidleg stadium i saka.

Kap. 3470 Fri rettshjelp

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 471 Statens erstatningsansvar

Komiteen viser til at dei utgiftene som her omtalast dekker statens utbetalningar etter dei alminnelege erstatningsreglar og erstatning i samband med straffeforfylging.

Kap. 472 Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre

Komiteen er opptatt av å styrke oppfølgingen av ofre for kriminalitet, og at de berørte får den hjelpen de trenger. Komiteen mener det er et samfunnsansvar å hjelpe de som blir utsatt for en voldsforbrytelse, og voldsoffererstatning er derfor et viktig tiltak.

Komiteen har merka seg at post 70 er ein regelstyrt overslagsløyving og skal gå til erstatning i saker etter voldsoffererstatningslova, medrekna saksomkostningar i samband med søknaden og klagebehandlinga. Komiteen viser til at maksimumsbeløpet for utbetaling av voldsoffererstatning er i løpet av 2009 auka frå 20 G til 40 G.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser til den utvidelsen i erstatningsordningen som ble innført i fjor og medfører et tak på 40 G pr. sak. Disse medlemmer mener imidlertid det er urimelig at det enkelte offer skal være prisgitt hvor mange andre ofre som tilfeldigvis finnes i samme sak og er derfor opptatt av at begrensningen endres til å gjelde pr. person.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen vurdere og komme tilbake i Revidert nasjonalbudsjett 2010 med et forslag om at voldsoffererstatningens begrensning gjelder pr. person".

Kap. 473 Statens sivilrettsforvaltning

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 3473 Statens sivilrettsforvaltning

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 474 Konfliktråd

Komiteen ser konfliktråda som eit viktig supplement til rettspleia. Komiteen er tilfreds med at Regjeringa vil styrke og vidareutvikle konfliktrådsordninga og at det blir sett særleg fokus på konfliktråd for unge lovbrytarar.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet er bekymret for at anvendelsesområdet for konfliktråd stadig utvides til å omfatte grovere og mer alvorlig kriminalitet. Disse medlemmer vil understreke at en fortsatt utvidelse må skje på ofrenes premisser. Disse medlemmer viser for øvrig til sitt alternative budsjett hvor dette kapittelet styrkes med 2 mill. kroner som blant annet skal gå til økte meglerhonorar.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er behov for at satsingen trappes ytterligere opp, og vil fremheve det viktige arbeidet som gjøres i konfliktrådene, spesielt i relasjon til barn og ungdom. Disse medlemmer har merket seg at evalueringen av prøveprosjektene i Trondheim, Oslo, Kristiansand og Stavanger viser gode resultater. Disse medlemmer ønsker økt bruk av konfliktråd, også overfor lovbrytere under den kriminelle lavalder. Disse medlemmer og viser til Høyres alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å styrke bevilgningene til konfliktrådene med 5 mill. kroner neste år. Disse medlemmer er kjent med at en slik bevilgningsøkning vil kunne utløse en opptrapping av bemanningen ved både en- og tomannsbetjente kontorer og sette disse i stand til å møte utfordringene med å gjennomføre stormøter, og på sikt gjøre ordningen landsdekkende. Disse medlemmer mener dette er viktig av hensyn til å kunne reagere raskt og at samfunnet mer systematisk kan konfrontere yngre lovbrytere med konsekvensene av deres handlinger. Disse medlemmer vil vise til at bruk av såkalt stormøte som metode når det er mange involverte, har gitt positive resultater. Metoden må derfor gjøres tilgjengelig for alle konfliktrådene i landet.

Kap. 3474 Konfliktråd

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 475 Bobehandling

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

5. Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 5

Tabellen viser forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, innenfor vedtatt budsjettamme, i forhold til Regjeringens forslag:

Utgifter (i hele tusen kroner)				
Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 3	A, SV, Sp
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning		
	1	Driftsutgifter	3 238 179	3 230 179 (-8 000)
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)		
	1	Driftsutgifter	153 837	161 837 (+8 000)
		Sum utgifter	21 033 713	21 033 713 (0)
Inntekter (i hele tusen kroner)				
Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 3	A, SV, Sp
		Sum inntekter	2 670 332	2 670 332 (0)
		Sum netto	18 363 381	18 363 381 (0)

6. Forslag fra mindretall

Rammeuavhengige forslag

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen legge frem en stortingsmelding om å sikre et bedre samarbeid og en klarere ansvarsfordeling mellom strafferettspleien og psykiatri, barnevern, samt utdanningssektoren i løpet av 2010.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering av hvorvidt Barnehus i hver helseregion sikrer den nødvendige hjelp, uavhengig av geografi, med sikte på utvidelse til å være et reelt sett landsdekkende tilbud.

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen om å utarbeide en oversikt over sikkerhetsnivået ved norske domstoler samt en oversikt over nødvendig opprustningsbehov i denne sammenheng.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2010 om å legge frem en beregning av den samfunnsøkonomiske gevinsten med å installere fjernmøteteknologi ved samtlige domstoler og forslag til fremdriftsplan for innføring av slikt utstyr.

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen om å iverksette et forskningsarbeid for å vurdere effekten av det arbeidet som gjøres av de ulike frivillige organisasjonene i justissektoren.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med arbeidet med Revidert nasjonalbudsjett og budsjettet for 2011 sørge for at ordningen med narkotikaprogram utvides.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen styrke den eksterne forskningsinnsatsen for å måle innholdet i og effekten av kriminalomsorgens arbeid, herunder innholdet i samfunnsstraffen og med spesielt fokus på lederkompetansen i kriminalomsorgen.

Forslag 8

Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en evaluering av Gardermoen politistasjons organisatoriske tilknytning.

Forslag 9

Stortinget ber Regjeringen fremlegge en egen stortingsmelding om utviklingstrekk, strategier og metoder for å bekjempe en økende grad av internasjonal forgrenet organisert kriminalitet.

Forslag 10

Stortinget ber Regjeringen i løpet av 2010 fremlegge sak om nye målekriterier for politiet, som også inneholder incentiver til politidistriktene om å arbeide med organisert kriminalitet generelt og narkotikakriminalitet spesielt.

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen vurdere hvorvidt Enebakk lensmannskontor kan legges inn under Rome-rike politidistrikt som del av en eventuell omorganisering.

Forslag 12

Stortinget ber Regjeringen om å utrede mulige incentivordninger som kan belønne de kommunene som rent faktisk etablerer velfungerende politiråd og SLT-ordninger.

Forslag 13

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå alle sider ved forliset av riggen Deep Sea Driller, der både årsaks- og ansvarsforhold belyses og der myndighetenes eventuelle ansvar overfor overlevende og etterlatte avklares.

Forslag 14

Stortinget ber Regjeringen innen Revidert nasjonalbudsjett legge frem en egen sak med vurdering av i hvilken grad offentliggjøring av skattelister, kobling til nye søkemetoder, sosiale medier og lignende bidrar til å fremme økonomisk, organisert kriminalitet og ID-tyverier og med konkrete forslag til å avbøte konsekvensene av offentliggjøringen.

Forslag fra Fremskrittspartiet:*Forslag 15*

Stortinget ber Regjeringen lage klare retningslinjer for fordelingen av midler på kap. 440 post 70 i statsbudsjettet.

Forslag 16

Stortinget ber Regjeringen vurdere og komme tilbake i Revidert Nasjonalbudsjett 2010 med et forslag om at voldsoffererstatningens begrensning gjelder pr. person.

Forslag 17

Stortinget anmoder Presidentskapet om i samarbeid og forståelse med Regjeringen om å fremme forslag om en domstolskommisjon eller et domstolsutvalg til å vurdere endringer i Domstoladministrasjonens ansvarsforhold og organisering, med sikte på å styrke domstolenes selvstendighet og uavhengighet av de øvrige statsmakter.

Forslag fra Høyre:*Forslag 18*

Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme en egen sak for Stortinget hvor det fremtidige og totale behovet for ansatte i hele justissektoren vurderes.

Forslag 19

Stortinget ber Regjeringen om å trappe opp bevilgningene til frivillige, ideelle organisasjoner og pårørendes organisasjoner fremover, som en nødvendig forutsetning for gjennomføring av tilbakeføringsgarantien, arbeid mot tilbakefall og en mer effektiv forebygging av kriminalitet.

Forslag 20

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett fremlegge forslag til hvorledes etableringen av prosjekt Rosa Kompetanse justis kan realiseres. Regjeringen bes om å redegjøre nærmere for gjennomføringen av strategien for å bekjempe hatmotivert vold, og fremlegge analyserte tall for anmeldelser.

Forslag 21

Stortinget ber Regjeringen vurdere statlig overtakelse av ansvaret for driften av nettstedet "Ettersøkt", med sikte på videre drift for å sikre økt oppklaringsprosent, raskere etterforskning og bedre forebygging av vinningskriminalitet.

7. Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonene og det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

På statsbudsjettet for 2010 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
61		Høyesterett		
	1	Driftsutgifter	72 983 000	
400		Justisdepartementet		
	1	Driftsutgifter	311 941 000	
	50	Norges forskningsråd	4 500 000	
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	7 585 000	
410		Tingrettene og lagmannsrettene		
	1	Driftsutgifter	1 448 866 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	59 589 000	
411		Domstoladministrasjonen		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i>	66 288 000	
413		Jordskiftedomstolene		
	1	Driftsutgifter	186 794 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 268 000	
414		Forliksråd og andre domsutgifter		
	1	Driftsutgifter	122 259 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	38 778 000	
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning		
	1	Driftsutgifter	3 230 179 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430 post 1</i>	64 219 000	
	45	Større utstørsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 390 000	
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	38 184 000	
	70	Tilskudd	20 631 000	
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)		
	1	Driftsutgifter	161 837 000	
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i>	8 924 155 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	170 804 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	6 917 000	
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	53 383 000	
	70	Tilskudd	17 677 000	
	71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	2 610 000	
	73	Tilskudd til EUs yttergrensefond	96 200 000	
441		Oslo politidistrikt		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i>	1 807 632 000	
442		Politihøgskolen		
	1	Driftsutgifter	397 673 000	
445		Den høyere påtalemyndighet		
	1	Driftsutgifter	127 227 000	
446		Den militære påtalemyndighet		
	1	Driftsutgifter	6 849 000	
448		Grensekommisæreren		
	1	Driftsutgifter	5 264 000	
450		Sivile vernepliktige		
	1	Driftsutgifter	58 954 000	
451		Samfunnsikkerhet og beredskap		
	1	Driftsutgifter	543 432 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 520 000	
	70	Overføringer til private	5 064 000	
452		Sentral krisehåndtering		
	1	Driftsutgifter	10 306 000	
455		Redningstjenesten		
	1	Driftsutgifter	629 578 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 099 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 358 000	
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	13 156 000	
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	87 776 000	
460		Spesialenheten for politisaker		
	1	Driftsutgifter	30 867 000	
462		Tinglysing		
	1	Driftsutgifter	182 771 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.		
	1	Driftsutgifter	827 597 000	
467		Norsk Lovtidend		
	1	Driftsutgifter	3 114 000	
468		Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker		
	1	Driftsutgifter	13 761 000	
470		Fri rettshjelp		
	1	Driftsutgifter	4 886 000	
	70	Fri sakførsel	413 864 000	
	71	Fritt rettsråd	188 079 000	
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak	36 251 000	
471		Statens erstatningsansvar		
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	117 692 000	
	72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	18 336 000	
472		Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre		
	1	Driftsutgifter	19 336 000	
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	179 699 000	
473		Statens sivilrettsforvaltning		
	1	Driftsutgifter	31 511 000	
474		Konfliktråd		
	1	Driftsutgifter	55 891 000	
475		Bobehandling		
	1	Driftsutgifter	59 959 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 174 000	
		Totale utgifter		21 033 713 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
3400		Justisdepartementet		
	1	Diverse inntekter	84 000	
	2	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 000 000	
3410		Rettsgebyr		
	1	Rettsgebyr	158 739 000	
3413		Jordskiftedomstolene		
	1	Saks- og gebyrinntekter	13 358 000	
	2	Sideutgifter	5 344 000	
3430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning		
	2	Arbeidsdriftens inntekter	57 966 000	
	3	Andre inntekter	14 973 000	
	4	Tilskudd	1 624 000	
3432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)		
	3	Andre inntekter	862 000	
3440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten		
	1	Gebyr - pass og våpen	281 600 000	
	2	Refusjoner mv.	231 652 000	
	3	Salgsinntekter	50 000 000	
	4	Gebyr - vaktelskap	11 207 000	
	6	Gebyr - utlendingssaker	89 852 000	
	7	Gebyr - sivile gjøremål	505 021 000	
	8	Gebyr - ID-kort	14 250 000	
3441		Oslo politidistrikt		
	2	Refusjoner	24 288 000	
	3	Salgsinntekter	12 204 000	
	5	Personalbarnehage	2 844 000	
3442		Politihøgskolen		
	2	Diverse inntekter	10 905 000	
	3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingscenter	9 493 000	
3450		Sivile vernepliktige, driftsinntekter		
	1	Inntekter av arbeid	21 309 000	
	2	Andre inntekter	499 000	
3451		Samfunnssikkerhet og beredskap		
	1	Gebyr	118 490 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	3	Diverse inntekter	28 283 000	
3455		Redningstjenesten		
	1	Refusjoner	20 412 000	
3462		Tinglysing		
	1	Gebyrinntekter, borettsregister	51 760 000	
	2	Gebyrinntekter, fast eiendom	928 800 000	
3470		Fri rettshjelp		
	1	Tilkjente saksomkostninger m.m.	2 232 000	
3473		Statens sivilrettsforvaltning		
	1	Diverse inntekter	157 000	
3474		Konfliktråd		
	2	Refusjoner	1 124 000	
		Totale inntekter		2 670 332 000

II

Merinntektsfullmakter

1. Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2010 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 61 post 1	kap. 3061 post 3
kap. 400 post 1	kap. 3400 post 1
kap. 410 post 1	kap. 3410 post 3
kap. 411 post 1	kap. 3411 post 3
kap. 413 post 1	kap. 3413 post 1
kap. 413 post 21	kap. 3413 post 2
kap. 430 post 1	kap. 3430 postene 3 og 4
kap. 430 post 21	kap. 3430 post 2
kap. 432 post 1	kap. 3432 post 3
kap. 440 post 1	kap. 3440 postene 2, 3, 4, 6 og 8
kap. 441 post 1	kap. 3441 postene 2, 3 og 5
kap. 442 post 1	kap. 3442 postene 2 og 3
kap. 451 post 1	kap. 3451 postene 3 og 6
kap. 455 post 1	kap. 3455 post 1
kap. 462 post 1	kap. 3462 post 1
kap. 472 post 1	kap. 3472 post 1
kap. 473 post 1	kap. 3473 post 1
kap. 474 post 1	kap. 3474 post 2

2. overskride bevilgningen under kap. 451 Samfunnsikkerhet og beredskap, post 1 Driftsutgifter, med inntil 75 pst. av inntekter ved salg av sivilforsvarsanlegg og fast eiendom. Inntekter inntektsføres under kap. 3451 Samfunnsikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

III

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2010 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	
	1	Driftsutgifter	40 mill. kroner

IV

Videreføring av bobehandling

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2010 kan bestemme at det under ordningen med utgifter til fortsatt bobehandling pådras forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 10 mill. kroner, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 33 mill. kroner.

V

Nettobudsjetteringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2010 kan:

1. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet, samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter,

tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling

3. trekke salgsomkostninger ved salg av faste eiendommer fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3451 Samfunnsikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv., og under kap. 3441 Oslo politidistrikt, post 3 Salgsinntekter.

VI

Førtidsdimittering i siviltjenesten

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2010 kan bestemme førtidsdimittering av mannskaper slik det fremgår av omtalen under kap. 450 Sivile vernepliktige i Prop. 1 S (2009–2010).

VII

Avhending av sivilforsvarsanlegg

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2010 kan overdra sivilforsvarsanlegg til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

Oslo, i justiskomiteen, den 27. november 2009

Per Sandberg

leder

Hans Frode Kielland Asmyhr

ordf. for kap. 410, 411, 475 og 3410

Jan Böhler

ordf. for kap. 440, 441, 442, 3440, 3441 og 3442

Akhtar Chaudhry

ordf. for kap. 432, 466, 468 og 3432

André Oktay Dahl

ordf. for kap. 61, 445 og 467

Sigvald Oppebøen Hansen

ordf. for kap. 470, 471, 473, 474, 3470, 3473 og 3474

Stine Renate Håheim

ordf. for kap. 414

Jenny Klinge

ordf. for kap. 413, 450, 452, 3413 og 3450

Thor Lillehovde

ordf. for kap. 451 og 3451

Tor Sigbjørn Utsogn

ordf. for kap. 448, 455, 472 og 3455

Tove-Lise Torve

ordf. for kap. 430, 460 og 3430

Anders B. Werp

ordf. for kap. 400, 446, 462, 3400 og 3462

